

**DOKTORI (PHD) DISSZERTÁCIÓ
KÉPKÖTET**

Hársvölgyi Virág

**Japán gyermek-és játékkultúrájának
receptiótörténete Nyugaton –**

**A japán baba fogadtatása nemzetközi és hazai
példákon keresztül**

2023

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

Hársvölgyi Virág

**Japán gyermek-és játékkultúrájának
receptiótörténete Nyugaton –
A japán baba fogadtatása nemzetközi és hazai példákon keresztül**

DOI azonosító: 10.15476/ELTE.2023.286

Neveléstudományi Doktori Iskola

A Doktori Iskola vezetője: Prof. Dr. Zsolnai Anikó

Elméleti-történeti Pedagógia Program

**Programvezető: Prof. Dr. Németh András professor emeritus,
az MTA doktora**

Témavezető: Dr. Timárné Dr. Szabó Júlia címzetes egyetemi docens

Budapest, 2023

KÉPKÖTET

1.a,b

icsimacu babák, Meidzsi-kor (1868–1912)

Gribbin és Gribbin, 1984.124–125.

2

„Play house” [Játszóház]

képeslap formátum, szöveges oldalán „*Where the Japanese Children live*” [Ahol a japán gyermekek élnek] címmel leírás olvasható a japán házról és a gyerekek játékaikról, 1900 körül (a szerző tulajdona)

3

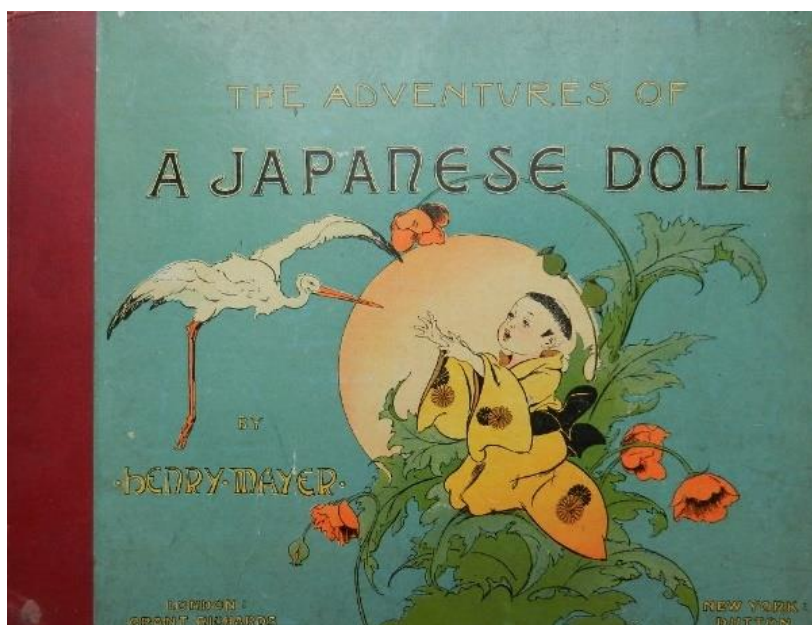
Japán hölgy icsimacu babával
fotóképeslap, futott, 1900 körül
(a szerző tulajdona)

4

Újévi üdvözlőlap
képeslap, futott, 1902 körül
(a szerző tulajdona)

5

Henry Mayer (1868–1954): *Adventures of a Japanese doll* [Egy japán baba kalandjai]
mesekönyv, 1901

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest)

Könyvtár, ltsz.: N2100 (33.031)

6. a, b

*Részletek a Jules Adeline (1845–1909) francia történész, műszaki rajzoló, rézmetsző hagyatékát,
köztük japán babákat bemutató kiállításból*

Le Muséum d'histoire naturelle de Rouen, 2014

<https://static.actu.fr/uploads/2014/10/Jules-Adeline-1.jpg>

<http://dairyfreetraveler.com/2017/02/03/rouen-natural-history-museum-on-rue-beauvoisine/#jp-carousel-9040>

7

Hans Massmann (1887–1973):
„Puppettheatre” [Bábszínház], é.n.
festmény nyomán sokszorosított
képeslap, postatiszta, 20. század első fele
(a szerző tulajdona)

8

Kriesch Laura (1879–1966): „Ünnepi menet
Nagy Sándor születésnapján, 1916. márc. 18.”
tus, akvarell és részlete 1916
Nagy Sándor-ház (Gödöllő),
Itsz.: M. 939.8

Jap Rose Soap hirdetése,
The Ladies' Home Journal
újsághirdetés részlete, 1919
(a szerző tulajdona)

„*Doll messengers of Friendship*”
[A barátság babahírnökei],
képeslap, postatiszta, 1927
(a szerző tulajdona)

Okumura Masanobu (1686–1764):
„*Ichimatsu Sanogawa I kabuki színész egy bábuval*”
színes fametszet, 1742

James Michener Collection, Honolulu Museum of Art,
Accession Number: 21889

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sanogawa_Ichimatsu_I_with_Puppet_by_Okumura_Masanobu,_1749.JPG

12. a, b

jamato babák, 1912 körül
Yamada, 1962.133. és 135.

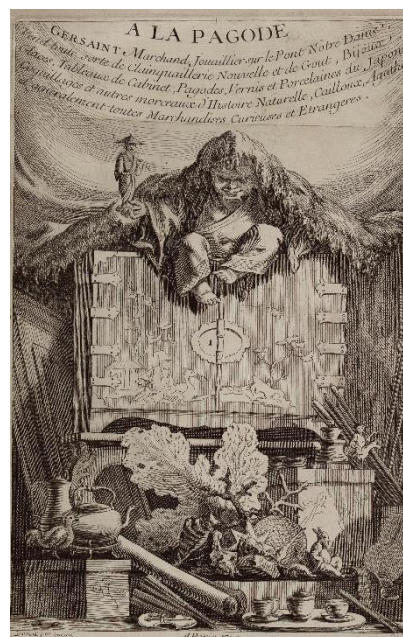

13

icsimacu babapár, 1930 körül
Pate, 2008. 239.

14

Francois Boucher (1703–1770) tervezte,
Anne-Claude-Philippe de Tubières-Grimoard de
Pestels de Lévis (1692–1765) metszette:

A la Pagode [A Pagodához]

üzlet termékkártyája, 1740

<https://waddesdon.org.uk/the-collection/item/?id=13776>

micuore ningjō,
Meidzsi-kor (1868–1912) vége
Theriault, 1993. 138.

16. a, b

Japán baba, 1900 körül és
Täuflinge baba, 1855 körül
Cielsik–Cielsik, 1979. 42.

Täuflinge (másként Motschmann-) baba,
19. század vége
Corson, 2014. 21.

17. a–c

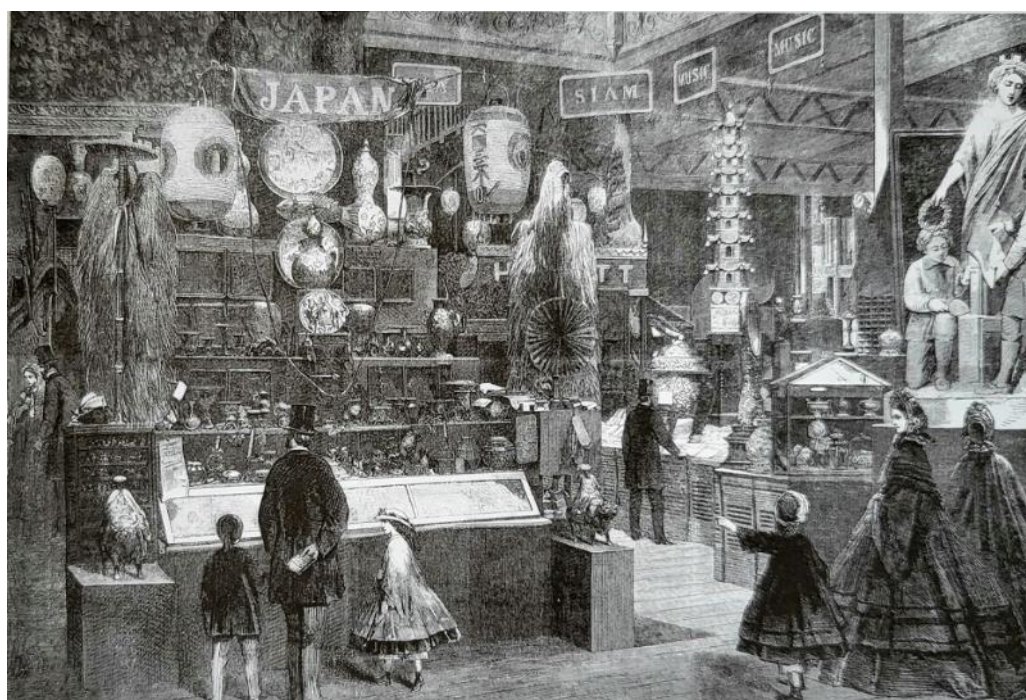

Japán férfi, Japán nő, Japán tisztviselő rajza Carl Joseph Nick: Trikotmasken című sorozatából a sonnebergi gyár egyik mintakönyvében, 1910 körül

Deutsches Spielzeugmuseum, Sonneberg

Bowersox, 2013. 25.

18

„Japán szekció a londoni világiállításon”

The Illustrated London News, 1862. szeptember 20.

Bennett, 2006. 103.

„A japán követség tagjai a londoni vilákiállításon”

The Illustrated London News, 1862. május 24.

Bennett, 2006. 97.

Az 1873-as bécsi vilákiállítás japán babái

Institut für Ostasienwissenschaften der Universität Wien, Abteilung Japanologie

https://bibliothek.univie.ac.at/sammlungen/objekt_des_monats/003788.html

21

„Pavilion Of The Young Child”
 [A gyermek pavilonja] az 1873-as bécsi
 világkiállításon
 sztereokép részlete, 1873
<https://www.gettyimages.com/detail/news-photo/world-exhibition-in-vienna-in-1873-pavilion-of-the-young-news-photo/166995965?adppopup=true>

22

„The Children's Corner at the Centennial-Exhibition of Dolls and Toys”, Philadelphia
 [Gyereksarok a Centenáriumi Babák és Játékok
 Kiállításon, Philadelphia]
 albumkép, 1876
<https://libwww.freelibrary.org/digital/item/2420>

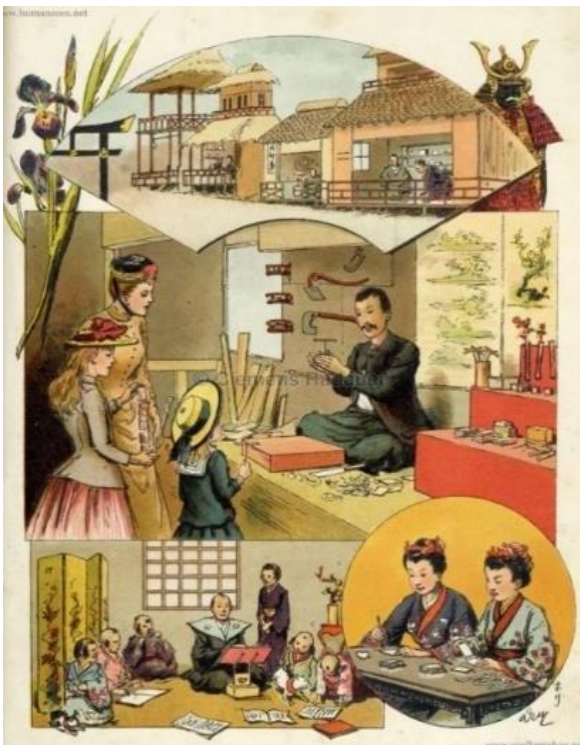
23

Japán játékok a philadelphiai világkiállításon
 sztereofelvétel, 1876
<https://libwww.freelibrary.org/digital/item/1956>

Japán szekció az 1888-as barcelonai világkiállításon
 újságkép, 1888
La Ilustración Española y Americana, 1888. november 22. 291.

Adrien Marie (1848–1891):
 „Japán falu” képe az 1889-as párizsi
 világkiállításra készült, gyermekeknek
 szánt kiadványból
Lamarque, 1889
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k65670111/f47.item.r=japonais.zoom>

26. a, b

*„The Children's Building and The day nursery in the Children's Building”
[Gyermekek épülete, benne a bölcsődével] az 1893-as chicagói vilákiállításán
Bancroft, 1893. Vol. 1. 305., 300.*

https://digitalarchives.powerlibrary.org/papd/islandora/object/papd%3A15844?overlay_query=RELS_EXT_isMemberOfCollection_uri_ms%3A%22info%3Afedora/papd%3Asstl-colex%22#page/304/mode/2up

27

Mitsutani Kunishirō (1874–1936):
„Dolls' Festival” [Babaünnep]
című festménye az 1904-es, st. louisi
vilákiállításán
Yamashita, 1904. 33.

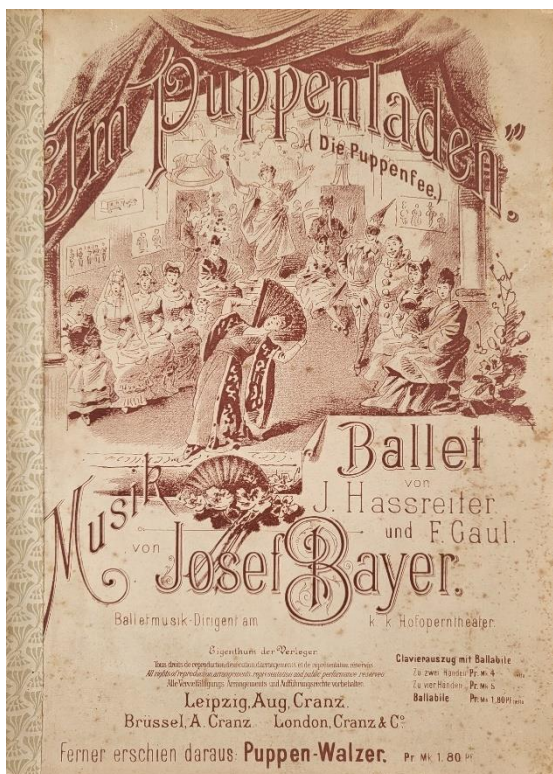
https://archive.org/details/gri_33125009892916/page/n73/mode/2up?q=Mitsutani&view=theater

Undi Mariska (1877–1959): „Gyermekszoba”

fényképfelvétel, 1903

Gellér–Őriné Nagy, 1996. 32.

Josef Haßreiter (1845–1940),

Franz Gaul (1837–1906):

„Im Puppenladen (Die Puppenfee)”

[A bababoltban (A babatündér)]

zongorapartitúrájának borítója és részlete,

19. század vége

(a szerző tulajdona)

Gaynor Rowlands (1883–1906)
japán icsimacu babával pózol
 képeslap, futott, 1906
 (a szerző tulajdona)

Papírszínházi figurák
 „*Der Mikado oder die drei Proben*”
 [A Mikádó avagy a három próba]
 színes litográfia, 1890 után
 Germanisches Nationalmuseum
 Spielzeugmuseum, Nürnberg,
 Inv. No. SZ 219/64
 (a szerző saját felvétele)

Jelenet a Babatündérből
 papíralapú kukucskaló
 színház
 (*Guckkastentheater*),
 készült egy 1900 körüli
 papírszínház után
 a 2000-es években
 (a szerző tulajdona)

Lehmann-féle Mikado Familie

lemezjáték, 1894–1918 között gyártott, sorozatszám: 350

Spielzeugmuseum, Nürnberg

(a szerző saját felvétele)

Lehmann-féle Masuyama Rickshaw

lemezjáték, 1927–1938 között gyártott,

sorozatszám: 773

Spielzeugmuseum, Nürnberg

(a szerző saját felvétele)

35

Fernand Martin (1849–1919):
 „Le Chinois” [A kínaiak]
 óraműves játék, az 1900-as párizsi
 világkiállítás újonsága Kertész Tódor
 képes árjegyzékében, 1900
 (a szerző saját felvétele)

36

Louis Aubert (?-?): „Bouddha” [Buddha]
 laterna magica, 1879
 Spielzeugmuseum, Nürnberg
 (a szerző saját felvétele)

37

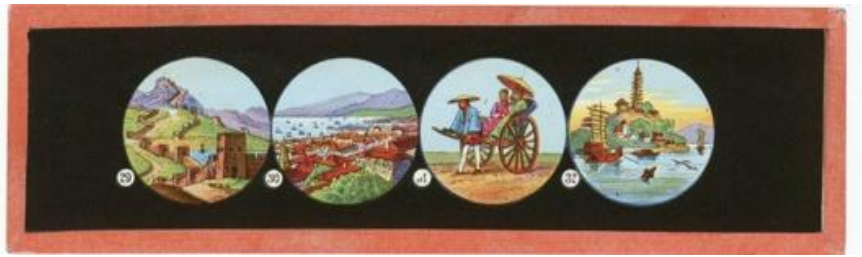

Mary Sharpless Schäffer (1861–1931):
 „Ajruk”
 üvegdia, 1906
 Lang, 2011.210.

38

Laterna magica hirdetése
 Pesti Napló, 1879. 30. évf. 300. sz.

dr. Révffy Andor (1895–1983) ügyvéd üvegdíái (részlet)

Thúry György Múzeum (Nagykanizsa)

<http://tgym.hu/index.php/muzeumtortenet/a-honap-mutargya/182-2019/december/463->

gvermekiatek-laterna-magica

40. a–c

KEEP YOUR PORES CLEAN

They are clean, naturally. But animal fat lather in ordinary orange soap leaves a sediment. Your pores can't breathe. Your surface blood can't circulate.

JAP ROSE
"The Bubble Bath Soap"

Made by Kirin

Cannot leave sediment. Its lather is all soluble bubbles. These clean thoroughly but wash away entirely. Jap Rose Soap removes every foreign particle which has irritated or prevented air from penetrating your pores. That air, and absence of irritations, makes any skin fine.

Try this! Don't use one animal fat soap for a while. Use nothing but Jap Rose. After your pores breathe freely and you see how nice and soft your skin looks, you'll never impede Nature again.

"GIVE NATURE A CHANCE."

Note: Jap Rose is not a so-called "perfume" soap. It leaves skin soft, not dry. It is especially fine for hair because it leaves no sediment to attract dust. It makes hair stay clean longer, besides making it fluffy.

Refuse imitations. Look for Jap girl on every package.

James S. Kirk & Co., 361 N. Water St., Chicago

SPECIAL TRIAL OFFER: We will send a fifty cent parcel picture, and sample cake of Jap Rose Soap, for the name of your dealer and ten cents in stamps.

Daily Bathing a Joy!
with
JAP ROSE
"The Bubble Bath Soap"

UNLESS you are using this delightful soap you cannot fully enjoy your daily bath, so necessary to complete health. JAP ROSE is essentially a lather soap—it lathers instantly and freely in hard or soft water, and rinses quickly, leaving an invigorated "clean all over feeling," with the knowledge of perfect cleanliness.

Ideal for shampooing—making the hair fluffy and glossy.

Sold for 10c the cake by good dealers everywhere.

The Saturday Evening Post,

1914. április 11. 40.

JAP ROSE SOAP

It is essential to a woman's health and beauty that she should use a soap that cleans thoroughly and leaves the skin soft and smooth. Jap Rose Soap does this. It is a lather soap, and lathers instantly and freely in hard or soft water, and rinses quickly, leaving an invigorated "clean all over feeling," with the knowledge of perfect cleanliness.

Ideal for shampooing—making the hair fluffy and glossy.

Sold for 10c the cake by good dealers everywhere.

The Ladies' Home Journal,

1919. április hónap, 151.

chicagói újsághirdetés, 1912

Jap Rose Soap hirdetéseinek újságválogatai amerikai lapokból

(a szerző tulajdona)

41

„Jap Rose Kid”, 1911

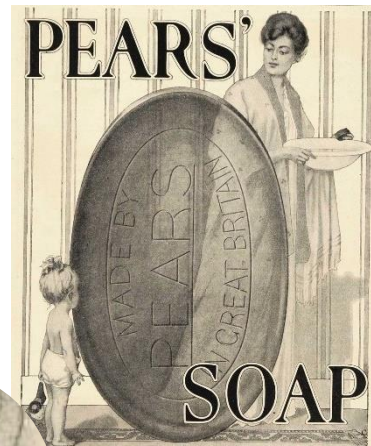
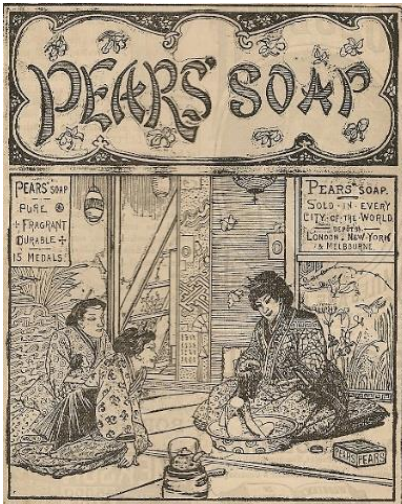
Edward Imeson Horsman, New York
<https://www.rubylane.com/item/475424-KH2199/Horseman-Japanese-Rose-Kid-Advertising-Doll#mz-expanded-view-844282849631>

42

Alice Barber Stephens (1858–1932):
 „The nursery” [A gyermekszoba].
 Az Ivory Soap reklámja
 újságkivágat és részlete, 1898
 (a szerző tulajdona)

43. a-c

<https://hu.pinterest.com/pin/pears-soap-japan-1887-history-of-soap-making-in-pictures-vintage-soap-ads--735775657849307679/>

Pears' Soap hirdetések és részleteik
 1887, 1905, 1890 körül
 (a 43. b kép a szerző tulajdona)

<https://pigtailsinpaint.org/wp-content/uploads/2017/07/Artist-Unknown-Pears-Soap-Matchless-for-the-Complexion-1.jpg>

44.a, b

Grace T. Hallock (1927): *After the rain:*
Cleanliness Customs of Children of
Many Lands [Eső után: Sok ország
gyermekének tisztasági szokásai]
gyermekkönyv, 1927
(a szerző tulajdona)

„Happy Day in Japan”
[Boldog nap Japánban]
részlet a gyermekkönyvből
Hallock, 1927.27.

45.a, b

The Glidden Varnish Company „Jap-a-lac”
termékének használati útmutatója színmintákkal, 1910

(a szerző tulajdona)

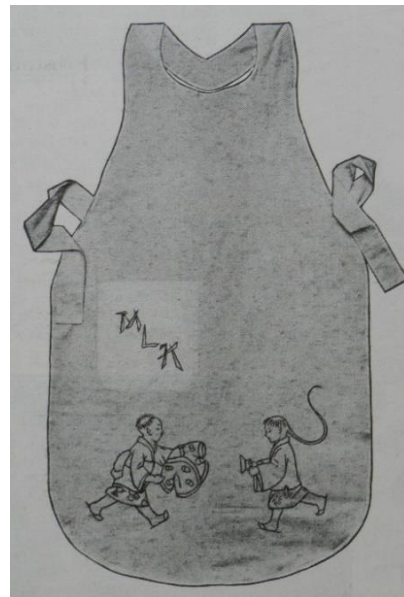

Jap-a-lac hirdetés
újságkivágat, 1910

46. a, b

Annie Benson Müller (1879–?) :
Kislány japán babával
borítókép, 1922
Modern Priscilla, 1922. Vol. 36. No.10.

Hímzsminta
újságkép, 1922
Modern Priscilla, 1922. Vol. 36.
No.10. p. 50.

(a szerző tulajdona)

47.a–c

Celluloid vízálló gallérok, mandzsetták és ingmellek termékkártyái
színes könyomat, 1890-es évek
(a szerző tulajdona)

Celluloid vízálló gallérokokat, mandzsettákat és ingmelleket hirdető termékkártya
színes könyomat, 1870–1900

<https://www.digitalcommonwealth.org/search/commonwealth:b2773z60x>

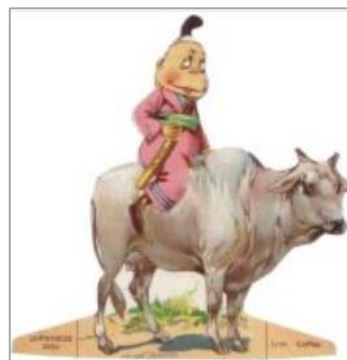
48. a–c

„Japanese Brownie”

[Japán manó] papírfigura,
1880-as évek eleje

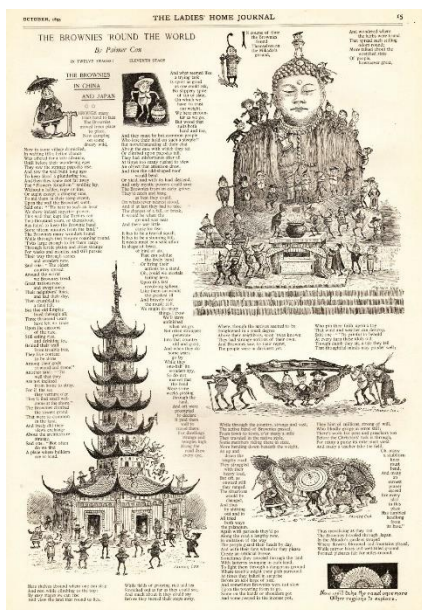
<https://www.browniecam.com/m/palmer-cox/>

„Japanese Brownie”

[Japán manó] papírbaba a Lion Coffee
csomagolásából, 1880-as évek eleje

<https://www.browniecam.com/palmer-cox/>

Palmer Cox (1840–1924):

„The Brownies in China and Japan”

[A manók Kínában és Japánban]

újságkivágat és részlete

The Ladies' Home Journal, 1893. október

(a szerző tulajdona)

Karácsonyi játék ajándékok hirdetése
Grands magasins de la place Clichy,
 karácsonyi katalógus, 1900

„Madame Chrysanthème”
 [Krizantém Asszony] baba
Aux Trois Quartiers karácsonyi
 katalógus, 1908

<https://gallica.bnf.fr/services/engine/search/sru?operation=searchRetrieve&version=1.2&startRecord=0&maximumRecords=15&page=1&collapsing=true&exactSearch=false&query=dc.title%20all%20%22catalogue%20jouets%22%20&filter=provenance%20all%20%22ville-paris%22>

Aux Galeries Lafayette hirdetése
 színes könyvmat, 1910 körül
 (a szerző tulajdona)

50. a,b

Niagara Corn Starch
termékkártya,
színes könyomat, 1885 körül
(a szerző tulajdona)

Niagara Corn Starch
termékkártya,
színes könyomat, 1885 körül
[https://commons.wikimedia.org/wiki/
/File:Niagara_Corn_Starch_%283093767094%29.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Niagara_Corn_Starch_%283093767094%29.jpg)

51.a,b

Hartwig & Vogel gyűjtőalbum
20. század eleje
[https://skd-online-
collection.skd.museum/Details/Index/
1263742](https://skd-online-collection.skd.museum/Details/Index/1263742)

„Die Puppenfee” [A babatündér]
 Hartwig&Vogel gyűjtőkártya sorozat egyik kártyája
 színes könyvomat, 1905 körül
 (a szerző tulajdona)

52

„Poupées et jouets exotiques / Marchand de jouets japonais chez les Aïnos”
 [Egrotikus babák és játékok / Japán játékarus az Ajnuk között]
 Oxo húskivonat és marhahúsleveskocka reklámkártyájának képes fele
 színes könyvomat, 1910 körül
 (a szerző tulajdona)

*Compagnie Française des Chocolats et des
Thés [Francia Csokoládé- és Teatársaság]
kereskedelmi kártyája „Japon”
[Japán] felirattal
színes könyomat, 19. század vége
(a szerző tulajdona)*

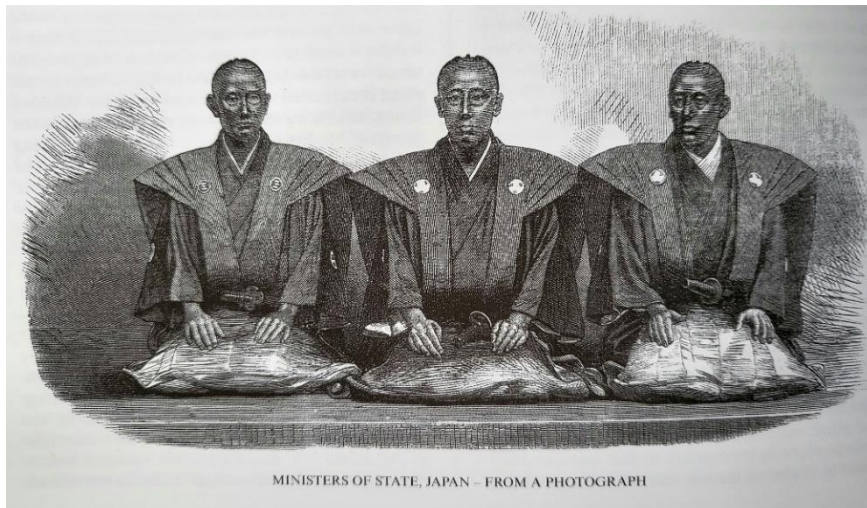
*Kislány kimonóban japán babával
fotóképeslap, postatiszta, 20. század eleje
(a szerző tulajdona)*

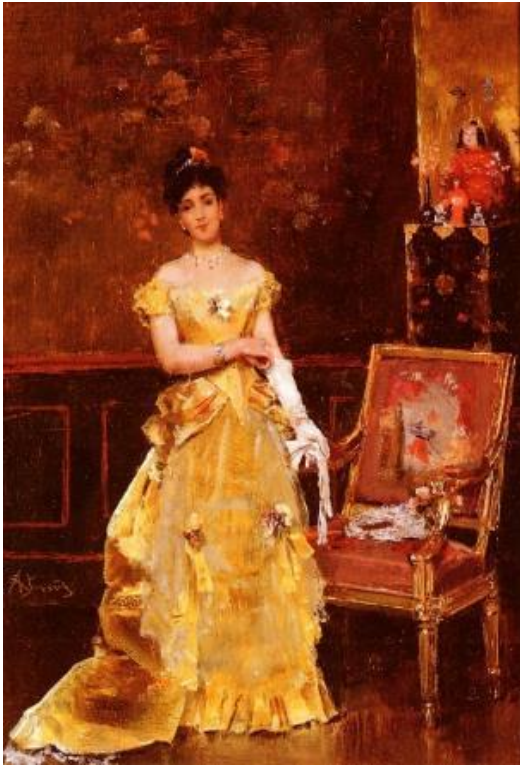
*„Rose Cecil O'Neill (1874–1944) és a Kewpie-k”
fotóképeslap, postatiszta, 1950-es évek (?)
(a szerző tulajdona)*

Némethy Emil (1867–1943) gépészmérnök, feltaláló fotóalbuma
 laktábla borítás, berakott díszítés, 1890 körül
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest)
 Adattár, ltsz.: Ad/5721-2012

„*Ministers of State, Japan – from a photograph*” [Japán állami miniszterek – fényképről]
Illustrated London News, 1863. szeptember 12.
 Bennett, 2006. 106.

Alfred Émile Léopold Stevens (1823–1906):
 „*Preparing for the ball*” [Készülődés a bálra]

olajfestmény, é.n.

magángyűjtemény

<https://www.artrenewal.org/artworks/preparing-for-the-ball/alfred-stevens/7175>

Alfred Émile Léopold Stevens (1823–1906):

„*India In Paris: The Exotic Curio*”

[India Párizsban: Az egzotikus curio]

olajfestmény, 1865/66

magángyűjtemény

<https://www.artrenewal.org/artworks/alfred-stevens/linde-a-paris-le-bibelot-exotique/6946>

Alfred Émile Léopold Stevens (1823–1906):
 „*The Lady in pink*” [Hölgy rózsaszínben],
 másként „*Une Poupée*” [Egy baba]
 olajfestmény, 1867
 magángyűjtemény
<https://www.artrenewal.org/artworks/alfred-stevens/une-poup-and-233e/3585>

Alfred Émile Léopold Stevens
 (1823–1906):
 „*Women with a Japanese Doll*”
 [Hölgyek japán babával]
 olajfestmény és részlete, 1894
 magángyűjtemény
<https://www.wikiart.org/en/alfred-stevens/woman-with-a-japanese-doll-1894>

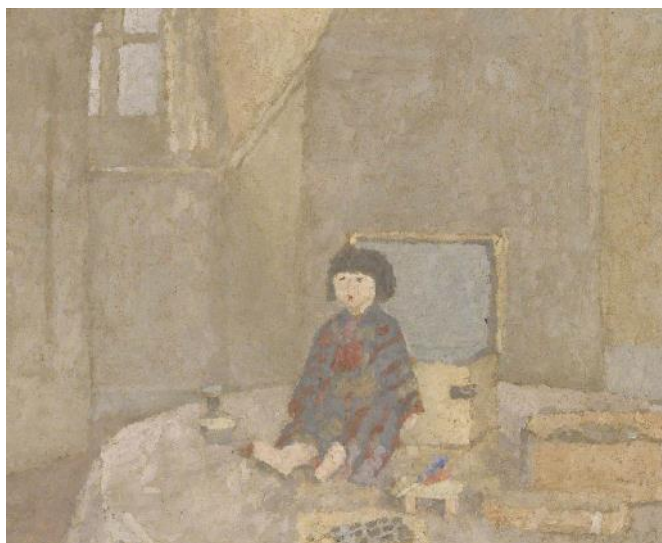
Fernand Toussaint (1873–1956):
 „*The Japanese Print*” [A japán nyomtatás]
 olajfestmény és részlete, 1913–1914
 magángyűjtemény

<http://www.sothebys.com/en/auctions/eca-talogue/2015/old-master-paintings-19th-century-n09303/lot.587.html>

Paul Peel (1860–1892):
 „*Japanese dolls with fan*”
 [Japán babák legyezővel]
 olajfestmény, 1889 körül
 National Gallery of Canada,
 Accession No.: 26790

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Peel_Paul_Japanese_Dolls_and_Fan.jpg

Gwendolen Mary John (1876–1939): „*Japanese doll*” [Japán baba]
olajfestmény, 1920

National Museum, Wales, Accession No.: NMW A 25990

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gwen_John_-
_The_Japanese_Doll,_1920s,_NMW_A_25990.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gwen_John_-_The_Japanese_Doll,_1920s,_NMW_A_25990.jpg)

Jacques Joseph (James) Tissot (1836–1902): „*Young Lady Holding a Japanese Objects*”
[Fiatal hölgy japán tárgyakat tart],
olajfestmény és részlete, 1864–1865
magángyűjtemény

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:James_Tissot_-
_Young_Woman_Holding_Japanese_Objects.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:James_Tissot_-_Young_Woman_Holding_Japanese_Objects.jpg)

*Bidzsin baba és részlete,
19. század vége
Pate, 2008.122.*

Jacques Joseph (James) Tissot (1836–1902):
„*Young Lady Looking at Japanese Objects*”
[Fiatal nők japán tárgyakat néznek],
olajfestmény és részlete, 1869
Cincinnati Museum of Art,
Accession No.:1984.217
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:James_Tissot_-_Young_Ladies_Looking_at_Japanese_Objects.jpg

68. a, b

metszet, 1890

Bibliothèque des Arts décoratifs,
Albums Maciet, Párizs

[https://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:
Jules_Adeline_-_Japanese_doll.jpg](https://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Jules_Adeline_-_Japanese_doll.jpg)

Jules Adeline (1845–1909):
Mikika

metszet a *Le Logis et
L'Oeuvre* című műből, 1910
Pate, 2008. 31.

69

Charles F. Ulrich (1858–1908): „*The Dream After The Story*”

[Álom a történet/mese után], é.n.

festmény nyomán sokszorosított képeslap, 1918 előtt

(a szerző tulajdona)

festette Charles Dater Weldon (1855–1935), metszette Stephen James Ferris (1835–1915):

„*Dream-land*” [Álomország], 1883

United States Library of Congress

<https://www.loc.gov/resource/pga.01236/>

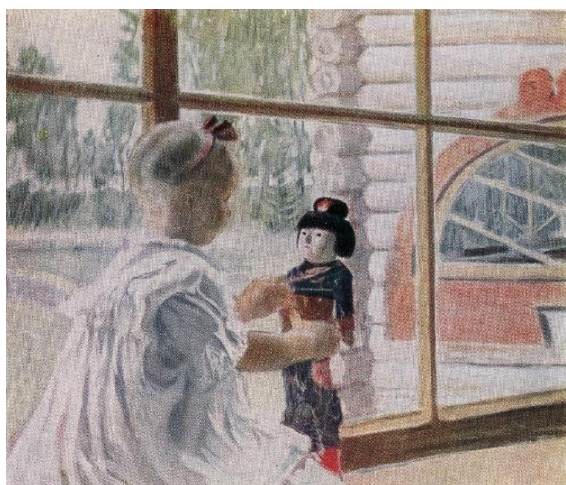

Charles Dater Weldon (1855–1935):

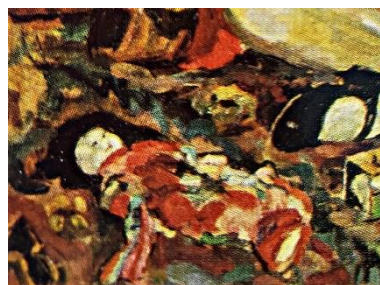
„*Flirt*” [Flört]

metszet, é.n.

<https://www.invaluable.com/artist/weldon-charles-dater-y5k47yui62/sold-at-auction-prices/>

Boris Kustodiev (1878–1927): „Японская кукла” [Japán baba], 1908
festmény nyomán sokszorosított képeslap,
postatiszta, 1970-es évek
(a szerző tulajdona)

Pyotr Konchalovsky (1876–1956):
„Портрет Камушки Бенедиктовой на пестром ковре с игрушками”
[Kamushka Benediktova portréja színes szőnyegen játékokkal], 1931
festmény nyomán sokszorosított képeslap és részlete, postatiszta, 1970-es évek
(a szerző tulajdona)

74.a, b

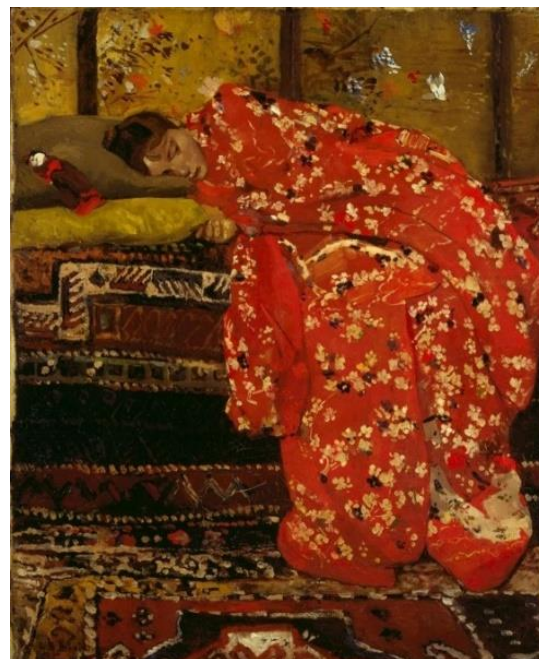
George Hendrik Breitner (1857–1923):

„*Girl in red kimono*” [Lány vörös kimonóban]

fényképfelvétel és részlete, 1893

Breitner stúdiója, Amszterdam

<https://byronsmuse.wordpress.com/2020/03/09/george-hendrik-breitner-girl-in-red-kimono/>

George Hendrik Breitner (1857–1923):

„*Girl in red kimono*”

[Lány vörös kimonóban]

olajfestmény, 1893

magántulajdon

<https://seattleartistleague.com/2019/04/14/cityscapes-by-george-hendrik-breitner/>

Maurice Guibert (1856–1913):
 „Henri de Toulouse-Lautrec japán császári
 jelmezben, legyezővel és babával”

zselatinos ezüst, 1892

magángyűjtemény

<https://www.mutualart.com/Artwork/Portrait-of->

Henri-de-Toulouse-Lautrec--

1/F222D0BFC4CD7526

76. a, b

Arnold Genthe (1869–1942):

„Buzzer the cat lying on a chair next to a doll”

[Buzzer, a macska széken fekszik egy baba mellett]

autokróm, 1911

Arnold Genthe (1869–1942):

„Buzzer the cat, portrait
 photograph”

[Buzzer, a macska, portré fotó]

Genthe photograph collection, Library of Congress,

Prints and Photographs Division

<https://www.loc.gov/item/2018704431/> és <https://www.loc.gov/item/2018706862/>

77.a-c

Japán hölgyek japán babákkal
fotóképeslapok és részleteik,
futott és postatiszta,
19. század vége – 20. század eleje
(a szerző tulajdona)

*Amerikai karácsonyi üdvözlőlapok
japán babák ábrázolásaival
képeslapok és részleteik,
futott és postatiszta, 20. század első fele
(a szerző tulajdona)*

Amerikai karácsonyi üdvözlőlap japán babával

képeslap, futott, 1907

(a szerző tulajdona)

Mary Ellen Sigsbee (1876–1960): „*The Missionary's Daughter*”

[A misszionárius lánya], é.n.

festmény nyomán sokszorosított képeslap, futott, 1909

(a szerző tulajdona)

„Fantaisie Japonaise – Au jardin”
[Japán fantázia – A kertben]

„Fantaisie Japonaise – Projet de promenade” [Japán fantázia – Séta terve]

„Fantaisie Japonaise
– M^r et Mme Prune”
[Japán fantázia – Szilva Úr és
Szilváné Asszony]

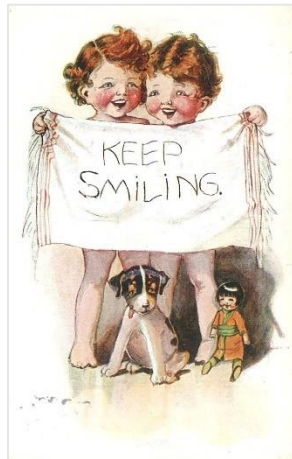

„Fantaisie Japonaise
– On emmene bébé prune ”
[Japán fantázia – Szilva babát viszünk]

Szilva Úr és Szilváné Asszony japán babával
francia fotóképeslap sorozat és részlete, futott, 1909
(a szerző tulajdona)

*Kislány kimonóban
japán babával*
képeslap, futott, 1900 körül
(a szerző tulajdona)

Angol és amerikai üdvözlőlapok japán babákkal
képeslapok és részleteik, futott és postatiszta, 20. század eleje
(a szerző tulajdona)

Japán-orosz háború babákkal
képeslap, postatiszta, 1904
(a szerző tulajdona)

THE ADVENTURES OF A JAPANESE DOLL. By Henry Mayer.

I.—Ting-a-ling was a doll, her father was Chung-wah, a maker of toys.

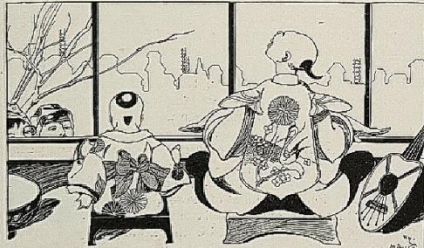
II.—Chung-wah had two beautiful daughters. Yum-yum, the eldest, embroidered Ting-a-ling a gown.

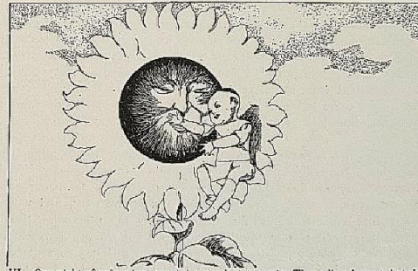
III.—Ah-kyun, the great Chung-wah's second daughter, could sing and dance, so Ting-a-ling was taught.

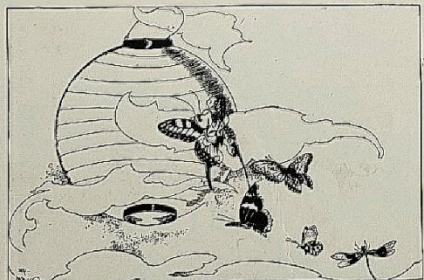
IV.—All the Japanese spaniels became jealous of Ting-a-ling. They barked at her, but Ting-a-ling only smiled wisely.

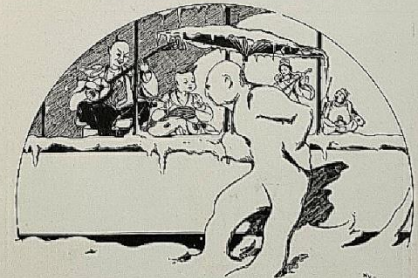
V.—When winter came Ting-a-ling was put in the toy-maker's shop window next to a toy mandarin. He told her such wonderful stories that she longed to get a peep at the wide world.

VI.—One night after hearing one of the mandarin's stories Ting-a-ling dreamt that she was climbing up a big sunflower. When she tried to touch the great flower it was not a flower at all, but the great Japanese sun.

VII.—Another night she dreamt that a big butterfly beckoned to her with its antennae, so she seated herself on its back and soon began to fly through the air. They went so far that Ting-a-ling found that the moon was only a big paper lantern.

VIII.—A snowman from over the road tried to cheer up Ting-a-ling, when she looked sad. He advised her not to wander from her home, where she was quite safe from a thaw. Ting-a-ling was very indignant.

Henry Mayer (1868–1954): „Adventures of a Japanese doll” [Egy japán baba kalandjai]

újságkivágat, 1901

The Tatler, 1901. No. 12., September 18.

(a szerző tulajdona)

Henry Mayer (1868–1954): „*Adventures of a Japanese doll*” [Egy japán baba kalandjai] mesekönyv, 1901 (részletek a könyvből)

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest)

Könyvtár, ltsz.: N2100 (33.031)

Henry Mayer (1868–1954):
 „*Adventures of a Japanese doll*”
 [Egy japán baba kalandjai]
 mesekönyv, 1901
 (részlet a könyvből)
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti
 Múzeum (Budapest)
 Könyvtár, ltsz.: N2100 (33.031)

88.a, b

Henry Mayer (1868–1954): „*Adventures of a Japanese doll*” [Egy japán baba kalandjai]
 mesekönyv, 1901 (részlet a könyvből)
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest)
 Könyvtár, ltsz.: N2100 (33.031)

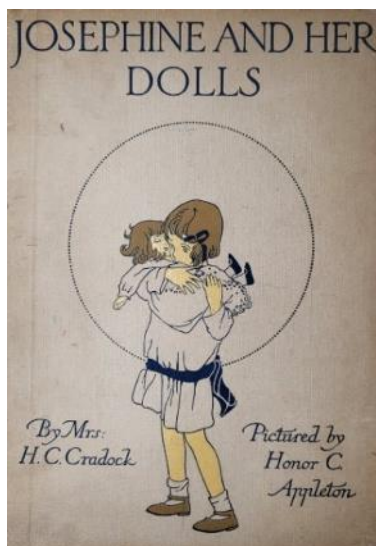
icsimacu baba
 fa, papír, gofun, festett, berakott szemek,
 jelzett, 1906
 Kertész K. Róbert gyűjtése
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
 (Budapest),
 Japán gyűjtemény, ltsz.: 58.9.1.1-2

89.a,b

Marguerite L. Wheeler (?-?), Willard C. Wheeler (?-?): „Dotty Dolly”
[Pöttyös Dóri]
mesekönyv és részlete, 1914
(a szerző tulajdona)

90.a, b

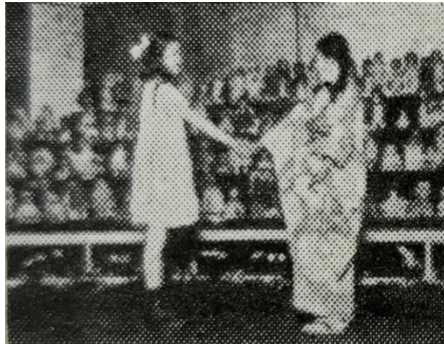
Honor Charlotte Appleton (1879–1951): „Josephine and Her Dolls” [Josephine és babái]
mesekönyv és részlete, 1916
(a szerző tulajdona)

„Josephine négy babája (balról jobbra):
Margaret, Christabel, Quacky Jack és az
egyik »koreai baba«.”

Princeton University,
Cotsen Children’s Library
<https://blogs.princeton.edu/cotsen/tag/honor-c-appleton/>

92. a,b

„Amerika és Japán kezet fogott az
amerikai babanagykövetek
fogadásán Kiotóban”

„Babaünnep, amit egy amerikai
babavendéggel ünnepelnek az egyik oszakai
óvodában”

Imaoka, 1929. 176.

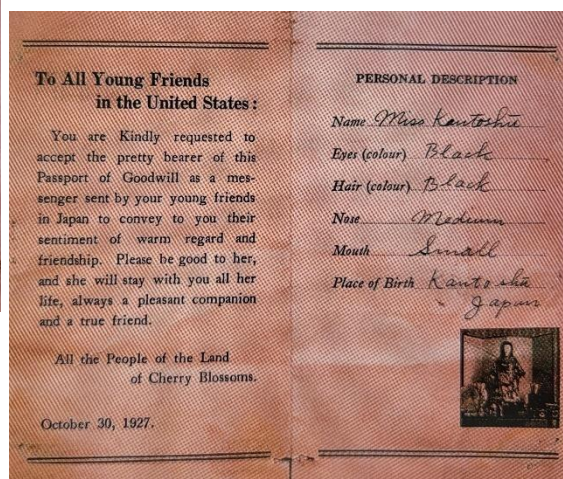

„Japan – Children With Friendship Dolls” [Japán – Gyerekek a Barátság-babákkal]
képeslap, postatiszta, 1927
(a szerző tulajdona)

94.a,b

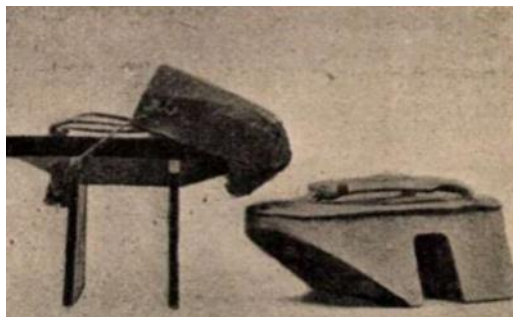

„Goodwill Passport” [Jóakarát útleve],
babadokumentumok, 1927
Pate, 2008.236.

„Japán asszony, hátán viszi gyermekét”
Tolnai Új Világlexikona, 1927. VII. köt. 274.

„Japán géta és varaji”
Kincses Kalendárium, 1912. 16.évf. 389.

Bozóky Dezső (1871–1957):
„Japán virágnaptár”
Kincses Kalendárium, 1932. 36. évf. 227.

„At the tomb of the broken dolls: A quaint
Japanese service”
[A törött babák sírjánál: Egy furcsa japán
szolgálat]
The Illustrated London News,
1929. július 27. 157.

99

„Egy eperfa”

Raff, 1846/1986. III. tábla, 15. kép
(a szerző tulajdona)

100

„Egy theafa”

(Raff, 1846/1986. I. tábla, 9. kép)
(a szerző tulajdona)

101

„Egy selyembogárbáb”

Raff, 1846/1986. III. tábla, 14. kép
(a szerző tulajdona)

102

„Egy Chinai”

Raff, 1846/1986.
XIII. tábla, 18.kép
(a szerző tulajdona)

*„Séta egy japáni parkban.”
Kozmutza Kornélné Márkus Ottília
(1873–1951) kimonóban
Uj Idők, 1904. 10. évf. 13. sz. 292.*

*„Régi japáni hordozószék, egykoron Kaga
trónörökös tulajdona. A szerző ezt a Magyar
Nemzeti Múzeum számára megvette Tokióban.”
Uj Idők, 1904. 10. évf. 13. sz. 293.*

*„Diszes japán palankin, mellyel az előkelő japán hölgyek járnak az uccán. [...]"
Tolnai Világlapja, 1927.43. sz. 7.*

„Leányünnep (A M.N. Muzeum néprajzi osztálya tulajdona)”

Barátosi, 1906. I. kötet, 201.

„Teknős sztelével”

mésző

Jokohama, 1890 körül

archív felvétel (Itsz: A442)

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum

(Budapest), Itsz.: 64.84.1

Jókai Mór (1825–1904):
 „A leaotungi emberkék”
 ifjúsági könyv, 1929
 Az *Én Újságom* könyvei című sorozatból
 (a szerző tulajdona)

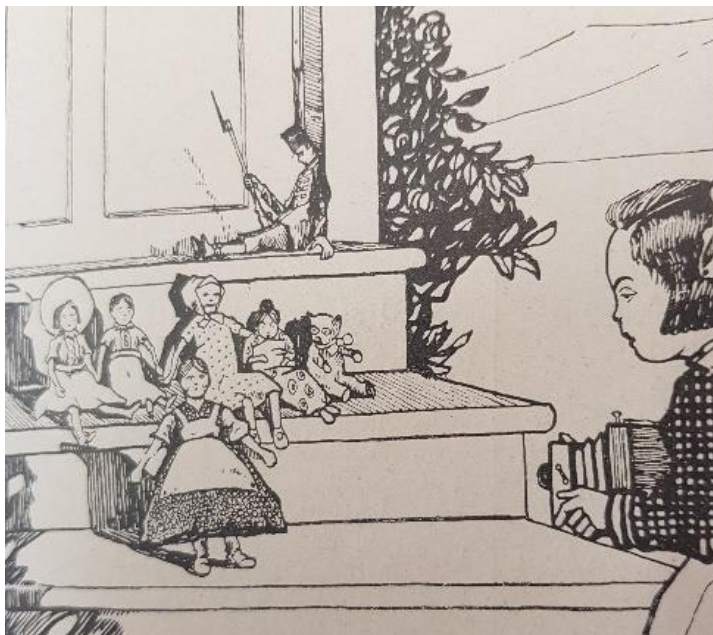
„Újdivatú ruha, ősi napernyő. Kép Tokióból.”
Magyar Lányok, 1934. 40. évf. 22. sz. 344.

„Ha nem magyar lenne”
Jó Pajtás, 1913. 5. évf. 10.sz. 158.
 Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
 (Budapest), ltsz.: F1293

PG?: „Kis krónika”
Jó Pajtás, 1913. 5. évf. 13.sz. 208.
 Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
 (Budapest), ltsz.: F1293

Endrődi Béla (1886–1956): „Baba-fényképezés”

Jó Pajtás, 1913. 5. évf. 24. sz. 393.

Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest), ltsz.: F1293

111.a, b

Endrődi Béla: „A külföldiek”

Jó Pajtás, 1913. 5. évf. 30. sz. 490.

Országos Pedagógiai Könyvtár és
Múzeum (Budapest), ltsz.: F1293

Daruma baba

papírmásé, festett, 2016

(a szerző tulajdona)

112

Altai Margit (1881–1972): „Japán gyerekek”
Jó Pajtás, 1914. 6. évf. 4. sz. 60.
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
(Budapest), ltsz.: F1293

113

Faragó Géza (1877–1928):
„Mi ellenségeink–Japán”
Jó Pajtás, 1915. 7. évf. 13. sz. 205.
Országos Széchényi Könyvtár

114

Ismeretlen alkotó: „A kis torkos” és részlete
Jó Pajtás, 1917. 9. évf. 46.sz. 727.
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
(Budapest), ltsz.: F1293

115. a-c

„Kis krónika – Japán pusztulása”

Jó Pajtás, 1923. 15.évf. 26.sz. 307., 309., 311.

(a szerző tulajdona)

116. a-c

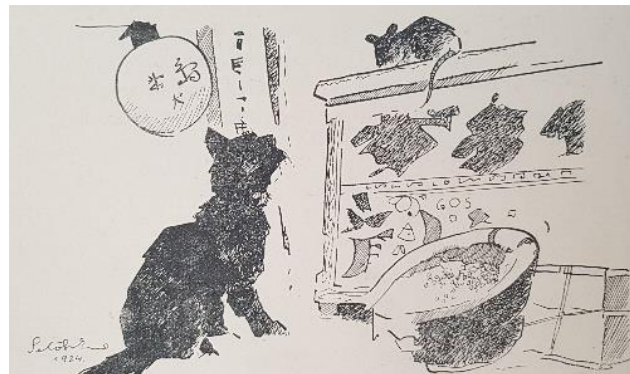
Kúnos Ignác (1860–1945):

„Rizsbor-vásár” című mese és rajzai

rajzolta: Sebők Imre (1906–1980)

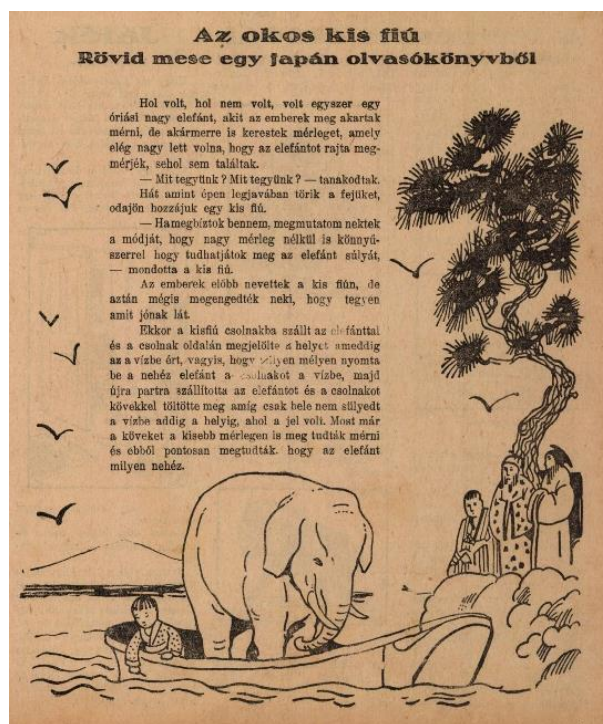
Jó Pajtás, 1924.16.évf.18.sz. 241.

Kúnos Ignác (1860–1945):
„Legerősebb a világon”
című mese és rajzai
rajzolta: Sebők Imre (1906–1980)
Jó Pajtás, 1924.16.évf.29.sz.430.
(a szerző tulajdona)

Mesék a Tündérvásár című képes gyermeklapból
„Az életmentő” (1926.2. évf. 43. sz.10.), „Az okos kis fiú” (1926.2. évf. 43. sz.11.)
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest), ltsz.: F1832

Japán jelenet, kirakós kép
Tündérvásár, 1927.3. évf. 1.sz.16.

Papír öltöztető baba
Tündérvásár, 1927.3. évf. 17. sz.16.

Japán baba a borítókép illusztrációján
és részlete
Tündérvásár, 1927.3. évf. 24. sz.

*Japán baba a borítókép illusztrációján és részlete
Tündérvásár, 1927.3. évf. 27. sz.*

*Japán lányka ernyővel - kivarrós kép
Tündérvásár, 1929.5. évf. 42. sz.10.*

A kenguruk elszaladtak.
Petik meg litmaglottak.
Kifáradva leestek.
Úrának a pulva fűnek.

Hopp! De mi ez! Mi van itt?
Bokor zörren, fű meglibben.
Szélid a sok farszifútes.
Íjedi kis anyu, turek, ugyes.

A tengerhez közel járnak.
Ballaznak és meg-mezallnak.
De mi az ott? Ember talán?
Tüdősi a domb oldalán.

Ember bizony, meg egy gyerek.
Sárgabőrű kinszerek.
Vidám nagy less ez a mai!
Neret rajná a kíval.

Vesd el magad! Uem neki!
Szélid is ám Misi, Peti.
Nyulat úri fut a lábuk.
Mulsásgos némi rájuk.

Nem is látják, merre futnak.
Azt se tudják, hova jutnak.
Az ajtóknak nekimennek.
A pástorok megljednek.

Catosebésit áru pedig.
Kínalgatja Misi, Peti.
De a Peti nem vesz megse. —
Venne, hogyhó volna péna...

Nincs pénztek! No, ha nincsen.
Frisz kalácsot kaptok — ingyen —
Igy bészt a sárga bácsi.
Jósvitű ő, lehet látni.

Már elég volt úrnak lenni.
Jobb lesz nekik továbbmenni.
Fiasztoroktól elbocsúznak.
S nekvágnak a nagy útnak.

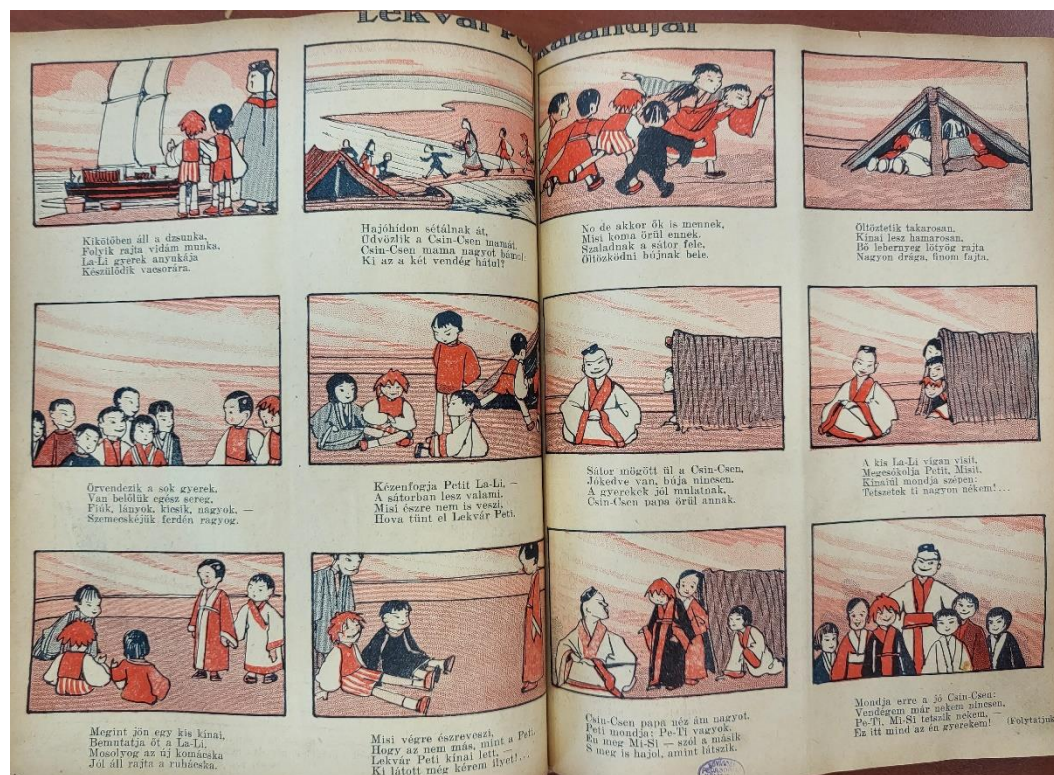
A nagy útnak nekvágnak.
Béznak amit megkivágnak.
Edes hogó terem arra.
S apró dinnye, mint az alica.

Ast mondja hogy: gyertek velem.
Szép kis hajóm van ám nekem.
Kín hajóra, a dzaukára.
Csalóknak uszonnára.

Sárga bácsi neve: Csin-Csen.
Olyan kedves, sárga mincsen!
La-Li, az ő fiacskája.
Csupa öröm nézni rája... (Folytatjuk)

Kikölbent áll a dzauka.
Folyk rajja vidám munka.
La-Li gyerek anyukája
Készülődik vacsorára.

Hajóhídon sétálnak át,
Üdvözik a Csin-Csen anyját.
Csin-Csen uszama nagyzót kényszerít.
Ki az a két vendég hátja?

No de akkor ok is mennék.
Misi lovca ritel ennek.
Szaladnak a sátor fele.
Üböködni hójának bele.

Übözötték takarosan.
Kínai less hamarosan.
Bó lebernyeg lötyög rajta
Nagyon drága, finom fajta.

Örvendezik a sok gyerek.
Van belőlük egész sereg.
Fűk, linczok, kiscik, nagyok. —
Szemeskőjük ferdén ragyog.

Közénforja Petit La-Li. —
A sátorban lesz valami.
Misi észre nem is veszi.
Hova tűnt el Lekvár Peti.

Sátor mögött ül a Csin-Csen.
Jókörve van, buja mincsen.
A gyerekek jól mutatnak.
Csin-Csen pansz örül annak.

A kis La-Li viránu yisit.
Megeskölja Petit Misi.
Kínaiti mondja szepen.
Fétszotok it nagyon nekem!...

Megint jön egy kis kina.
Bemutatja őt a La-Li.
Mosolyog az új komáska
Jól áll rajta a ruhácska.

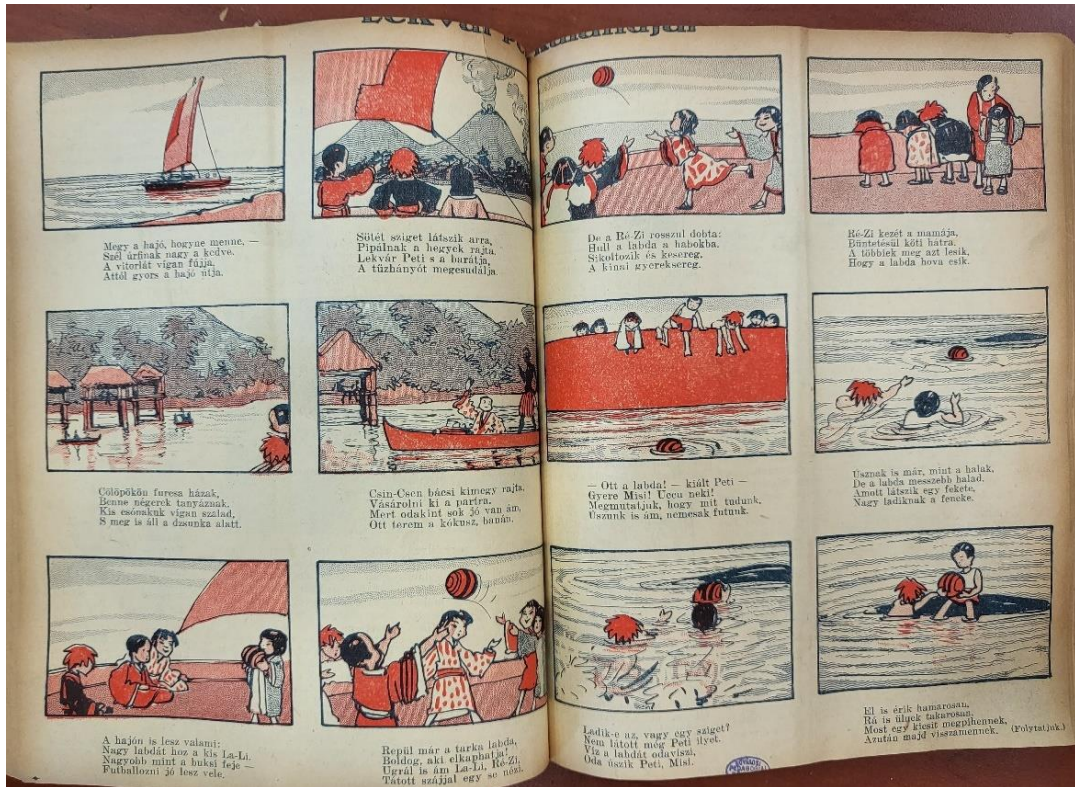
Misi végre észreveszi.
Hogy az nem más, mint a Peti.
Lekvár Peti kina lett. —
Ki látott már kérem lyett!...

Csin-Csen pang néz ám nagyzot.
Peti mondja: Peti Ti vagyok.
En meg Misi — szel a másik.
S meg is hajol, anint lúszok.

Mondja erre a jó Csin-Csen:
Vendégen már sokem mincsen.
Pe-Ti, Misi! telenk nekem.
Ez itt mind az én gyerekeim! (Folytatjuk)

Megy a hajó, hogyne menne, —
Szel ártnak nagy a kedve.
A vízitől vigan futja,
Attól gyors a hajó utja.

Sütiét szét látászik arra,
Pipáinak a hegyek rajja.
Lekvár Peti s a barátja,
A tűzhányót megcsulálja.

De a He-Zi rosszul dobta:
Hull a labda a habokba.
Sikoltozik és kesereg,
A kinti gyereksereg.

He-Zi kezét a manája,
Büntetésül köti hátra.
A többiek meg azt hiszik,
Hogy a labda hova esik.

Csöppkőn feressz lázok,
Benne négerék tanyaznak.
Kis csónakuk vigan szalad,
S mezt is áll a dzsunka alatt.

Csin-Csen bácsi kinyitja rajta,
Vasárolni ki a partira.
Mert odskint sok jó van ám,
Ott terem a kókusz, banán.

— Ott a labda! — kiált Peti —
Gyere Misi! Ugyú reki!
Meggymisünk, hogy mit tudunk,
Uzánk is ám, nemcsak futunk.

Uzánk is már, mint a halak,
De a labda messzebb halad.
Ámott látjuk egy faké,
Nagy ladjuknak a feke.

A hajón is lesz valami:
Nagy labdát hoz a kis La-Li.
Sugróbb mint a halsi feje —
Futballozni jó lesz vele.

Repül már a farkó labda,
Bádog, aki elkaphatja!
Ugrál is ám La-Li, He-Zi,
Tutott májjal egy se nézi.

Ladik a víz, vagy egy sziget?
Nem látott még Peti ilyet.
Vá a labdát odavisi,
Hát uszik Peti, Misi.

Ki is erik hamarosan,
Ki is ülkeg takarosan.
Most egy kint megfigyelnek,
Autin majd visámonnek. (Folytatjuk.)

Ki látott még, kérem, ilyet? —
Isz-mozog a kis sziget!
S míg a szélét kórogo, forog,
Sikltnak az impozitorok.

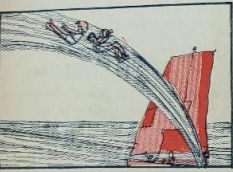
Nem szédet az, hanem csap,
Szökőút van az orrából!
Vizet lö ki az orrából,
Peti, Misi repül, kábel...

No most vissza a dzsunkára,
Bánátn viznek uszonkára.
Ezt is azt is... Mindez mi jól
Dabalya és kókuszdió...

Vár a vízen a kis csónak,
Van ott helye minden jónak.
Mire a nap beikonyul,
A társaság odavonul.

Repülnek a víz-sugarban,
Ilyet én még sosem láttam.
Óhálent a dzsunka nére,
Bemilve néz Petiekre.

Csin-Csen bácsi a part felől
Négerekkel köt üzletet,
Zuhan rájuk Misi, Peti,
A víz őket odaveti.

Jól evez a furgo néger,
Ett a csónak Petiekkel,
Mint a villám, gyorsan halad,
Es megáll a dzsunka alatt.

A kis He-Zi vigan lóttja,
Hagy megkerült a labdaja,
Dicséri ám Misi, Peti,
Cukrot igye mindjárt nekik.

Hanyatt esik Csin-Csen bácsi,
A reméltet oriasi,
Sikoltzik a két gyerek,
S avóituk a négerék.

De a legszebb a dologban,
Hogy a labda most is ott van,
Szorongatja Lekvár Peti,
Ha megfogta, nem enged...

Óul nagyon a mania is,
Mert megfogta ő maga is,
Reszkettett a keze, lába,
Sikor vizet lött a cipa.

Lekvár Peti magyarázza,
Milyen ravasz volt a cipa:
Csak akkor lött az ebédra,
Mikor vizet lötték rajta... (Folytatjuk.)

Lekvár Peti kalandjai

Ki látott még kérem, lyvet? -
Íg-moog-e a kis sziget?
S míg a sziget mozog, forog,
Sikítunk az impostorok.

Nem ségdet az, hanem csap,
Szőkökét van az orrából,
Vizet lö ki az orrából,
Peti, Misi repül, kabul...

No most vissza a dzsunglára,
Báránt vizünk igazán,
És is, azt is... Minder mi jól
Dátolya és kokuszadó...

Vár a vízén a kis csónak,
Van ott helye minden jónak,
Mire a nap bekenyél,
A farság odavonul.

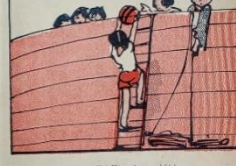
Bepölink a víz-sínre,
Ílyet én még sosem látlam,
Ódálent a dzsunka népe
Beszélve néz Petikére.

Csin-Csén bácsi a part felől,
Négerekkel két mellet,
Zuhan rájuk Misi, Peti,
A víz öket odaveti.

Jól evés a fúrge néger,
Peti a csónak Petikével,
Mint a villám, gyorsan halad,
Es megáll a dzsunka alatt.

A kis Re-Zi vígan látja,
Hogy megkerült a labdája,
Désert am Misi, Peti,
Cukrot iger mindjárt keltik.

Hányatt osik Csin-Csén bácsi,
A rémület orias,
Sikáltozik a két gyerek
S uvoítanak a négerk.

De a legszöbb a dologban,
Hogy a labda most is ott van,
Szorongatja Lekvár Peti,
Ha megfogta, nem enged...

Órül nagyon a mama is,
Mert megfogta a nagy is,
Részketett a keze, lába,
Mikor vizet lött a csipa.

Lekvár Peti magyarázza,
Milyen ravasz volt a csipa,
Csak akkor lött az elcsúsz,
Mikor vígan ütek rajta... (Folytatjuk)

Lekvár Peti kalandjai

Megy a dzsunka Kína felé,
Minden jökökkel telésze,
Vadama fű a szél réze,
Fészül is a vízreje.

A csipa is nagy utána,
Amoét látszik a nagy hata,
S a hajóhoz érve közel,
Híragsosan vizet létel.

Boldor is a szerkeszer,
Fúrge lábuk vígan pereg,
Ismeritek ezt a lánost?
A kíval esterfánost?

A "szindigipil" szalad körül,
Lekvár Peti ennek örül,
Lengedez a kicsi hajúk,
Ha elcsúsz, az a hajúk.

Bámul is am Peti, Misi,
Ha nem látja, nem is hiszi,
Olyan csodás ez a látvány,
Mintha volna szép szivárvány.

És a hajó most átzalat,
A szivárvány íve látsz,
Csin-Csén monda: "Héj, kedves!
Még a ruháink se let' vesztess."

Felülünk a tenger partja,
Bédok, hegyek vannak rajta,
Tűzhányó is látszik emitt,
De most éppen nem hány semmit.

Megy a hajó a part alatt,
De a csipa messzebb maradt,
Mert ókalmá rossza gondol,
Fel a hegyes szigonytól.

Néztek a fedélzetet,
Még látni is nagy élvezet,
Délgyönyörös, cukor, nádméz! -
Szíve repes, aki ránez...

Drága holmi, nagy az ára,
Ei is szűk a nemsokára,
S az árakból vesztünk, akat!
Szép ruhákat, játékok at.

Háznak egy szép ház elő,
Látni bizony a Csin-Csémet,
A kerekis szamos forrás,
Ló tonus, ha miénk volna.

Délutáni szép időben,
Kiköltök a kénytelen,
Peti, Misi, Le-Lu, rajtat -
Harcolkodjunk ki a partat. (Folytatjuk)

Lekvár Peti kalandjai

A kint vígán halad
Óriás kalap alatt.
A kosarat fejen viseli,
Még is nézi Peti Misi.

Óriának is nagy kosar van,
Műves gyümölcsös a kosárja,
Azt cipelik haza fölé,
Csín-Csén hátsó háza fölé.

Vígán sít a nagy az égen,
Ő is nevet Petikén.
Az ország nagy rigcsen látva
Egyen lócsont két barátát.

Csín-Csénkékhez így haladnak.
Őrül Misi a kalandnak.
Méteres a kalap szőke,
Nem sít a nap szombé.

Szólt a Misi szép esendően:
Óriás kalap kinek neked?
Kosár-kalap a fejemre,
Nap ne alibon a szemembe.

Lekvár Peti sígys mondja:
Misi pajfás ne ess gondba,
Ha kalap kell, egy pere állni
Kínuljuk a kosarat.

Az a fűrés, hogy a kalap
A fűréshez odátalál.
Még se látkod, Mi az oka?
Egyen mitől lapod oda?

Műves volt a kosár alja,
Attól zottor Misi halba,
El is szelődött mag a kedve,
Oda a méz, hull a medve.

Misi pajfás, majd meglátnod,
Milyen okos a barátod!
A gyümölcsöt van mi szőm,
Be ruhámba beleszőm.

Peti forog jobbra-balra,
Eltűnt a sok műves álmom,
Eltűnt bizony egy pere állni
A kintni löpöny alom!

Hok ide a haj nagyon nagy ánt:
All a kosár Misi hátsó,
Beleszűszte, lezany ledél,
Húskozik a Misi véle.

Lekvár Peti is hátra márt,
Misi jukélt ő, én szőm!
Még se néztem, még se látom,
Hogy méz szűrték a kosáron... (Folytatjuk)

Lekvár Peti kalandjai

All a kosár Misi fején,
Le nem vessél se fe se én,
Konyhá volt ott edatenni,
De nékem ám most levetni.

A kosarat Peti hátra,
Sőt lúzza a tömött bláza,
Misi koma sikolt nagyon,
La-La vízzel östi nyakom.

Nyakkig benne a langyos árban,
Már veszeknek mind a hármam,
A kezében Misi örlő,
Nincsen baj a hája körül...

A fürdőből előz lez már,
Fűrés is egy kicsit Lekvár,
A Misi is ceterázik,
Peti után partra másszik.

No de végre kész az eset,
Peti tőle hamratt esett,
Műves gyümölcs hull a sárba,
Sír a Misi fájalmába...

Lekvár Peti! Abony nézlek,
A te ruháid csupa méz lett,
Nohát, ahogy te kinevél!
Kinevet a kis kinevél.

De a ruha vízzel tele,
Mi csináltuk? Mi lesz velet?
Bizunk ezt rá a Petira,
Majd viaini jut eszibe.

Peti hamar kifalálta:
Fussunk egyet a határból,
Hamar szűsz, aki szűsz,
Szűsz mezon a nap alatt.

A Petinek nagy a baja,
Sír a Misi, fáj a hája,
Nem segít már egyik semmi,
Béle kell a vízbe menni.

El is látják Misi baját,
Lemossák a köcsög baját,
La-La gyerek vígan viccel,
Hol lubickol, hol még szűsz!

Petis közben rudat lönek,
Misi koma örül ennek,
Hogyne volna jókedvében,
A ruhája szárad, sepen.

Nincs már kosár, gyümölcs sincsen,
Már szűz ehhez a jó Csín-Csén!
Ha haragszik, majd mekké!
Ha nem beki, majd mekké!
... (Folytatjuk)

Szórakoznak már a rubcsók.
Peti, Misi nem kap újabbat.
További menek, nekivágunk
Nagyvidáman a világnak.

Kis házascska az útszélén,
Hökészőnnek oda szelén.
Szól a néni, besz a baba:
Gyerekek velünk vaaszorán.

Misi végre kitáldja:
Peti pajzsa! Ez a pajzsa!
Erofele ez a vankos, —
Erre fekszik, aki álmos.

Kipróbálják. Pára dolgot!
Fejük alatt noszog, forog.
Nem áll meg a fejük alatt,
Ide gurul, oda szalad.

Ide van már, kapunk lehat!
Álmát, füzet, cukrot, teát.
Elmesélik, merre járunk.
Árkiakán mit eszünk.

Ez meg itt a hátsószék. —
A két vendég beletér oda.
Hátosozni! Hát az agyakt!
Agyat henne nem találhat!

El vettek a pokolba!
Peti szaga, Misi toja.
Mind a kettő dírmeg dörög!
Álszik rajtad majd az ördög!...

Amikor az ember álmos,
Nem kell akkor semmi vankos.
Van itt egykötty kettő-három,
Azon is csak jó az álom.

Hova fekszik itt az ember!
Mire jó a két lábengem?
Gurigazik vele Peti,
Ide löki, oda veti.

Lefekszik a Lekvár Peti.
Hatal! Misi hengerel!
Jó simára mancsorolja,
Mintha Peti abrosz volna.

Jó bizony, sőt édes is émi!
Álszik az én két papkám!
Ez álmoskán, amitől soktak,
Mamujákkal társalogunk.

Bogrel van, a pety őrdel.
Jön mecenálni Petidat.
Nestőlünk, egy tere alatt
Szállón a székényfalat. (Folytatjuk)

Álszik a két világvándor.
Mind a kettő zen-jambor.
Nem is segít, mi történik.
Mit eszünk itt a néni.

Szótlanok a grékényfalat!
Itt is, ott is egy pere alatt.
Igy esik meg az a csoda:
Kis szobából lesz nagy szoba.

Falhoz áll a Misi, úgy ni.
Legeteszi a főt hangyák.
A téli a kertbe szalad.
Elbújni a bokrok alatt.

Pára mászik fel az egyik,
Másiknak a bokor tetején.
Harmadik a tetek mellett
Fel magának báveletet.

Feljött a nap már az égbe.
Beragyogott Petisre,
Bájk turta a sugarát,
Fel is ebréd a két barát.

Mind a kettő saját lábát!
Iren csudát meg ki lefőt!
Kisszobában feküdtek le, —
Hogy jutottak maertemre!

Csak a Peti sonlad tova,
Ahol szerki nem jár, oda.
Lent, a kapu kivátele
Att valami lada-féle.

Talán ketrec, nem is lada.
Lekvár Peti megcsodálja.
Ressza aliak a ketrecen,
Elbújni a Peti ezen.

Futunk erre, futnak arra,
Ide, oda, jobbra, balra,
Árrekeltek találkoznak,
Látogettek, barátokoznak.

Van itt gyerek, előt építet,
Meg is értik egy-mást szívesen.
Mik jutszanak? Megcsodálják,
S a bujdoska tetszik nekik.

Jó lesz ebbe belebújni, —
Ez leje meg Misi tőr!
Émde kútnak báveletet
Emberfa nem is lelhet.

Pára is van a ketrecben,
S kis alikán függőre lelben.
Kiváncos a kis kulecs,
Juhetsz koma, jöhetsz Miska!... (Folytatjuk)

„Lekvár Peti kalandjai”

Tündérvásár, 1929. 5.évf. 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 43.sz. 8-9.

A rizskása lovag

Igaz neve „Shid-zu-ko” volt, ami magyarul azt jelenti hogy „Csontkovács”. A nagyapja neve is így, azért, mert soha nem vitt sem kinált. Moga volt a megtisztult család. A „Felkelő Nap országában” született. Ne gondolatok valami mesebeli országba, mert az az ország, ahol egyszer, mert az az ország, ahol Shid-zu-ko született, a „Felkelő Nap országában” földön van. Milyen szép a földön van. Magyarországtól messze, messze keletről van, s mindenit tenger vizei körül. Sok igen sok virág nyílik ebben az országban, rengeteg madár él benne s a lakó emberek szorgalmasak, kitartóak és nagyon szeretettel tanulnak. De még a földnél is érdekesebb volt. Itt azt, mert csak az édesatyja élt az édesanyja már nem.

Shid-zu-ko édesatyjának nagy bolha volt. Ebben a bolhában szívesen papír-sarkányokat, papír-egyzőket, papír-napernyőket, papír-ruhákat árult a Shid-zu-ko édesatyja. Itt keltették a papír-ruhákat! Mert Japánban csak gyártanak és szép papír tudni lehet bolda készíteni. A papír-ruhákat a Shid-zu-ko édesatyja, Shid-zu-ko nagy háza lakott, drága ruhák, haj és sok jász volt. De mindig áll be és a szép házból el kellett költöznie. Az történt, hogy Shid-zu-ko édesatyja minden pénzt el-... szegény ember lett.

De mert jámbor és istentől volt, nem esett kétségbe, hanem tősen mondta: „Az Úr adta, Őr elvette, legyen áldott az édesent neve”. S elhatározta, hogy ha kell éjjel-nappal fog dolgozni megkeresi a mindennapi nyereséket.

Sokat hallott Amerikáról, arról az óriási világrészről, ahol könnyen és gyorsan lehet elcsinálni. De nem volt pénz, az ország hajójárat, de meg egy-egy lamoskgyert sem tudott venni. Elszegődött fülöcskék között Amerikába, tudták az országban lapátolta a szeméretes kapitány. Shid-zu-ko együtt átvitette az Óceánra, a lánka legeszebb partvidékén, ahol forrásokban kötöttek ki. Ez az ország az ország híres, hogy zömbe szép a vidéke és örökös tavak, van benne. Az ott születettek berek pedig sokkal szebbek. Sőt még a többiek is mondják. Az ottani embereknek elég kell magyarnak lenni, máris megértik, sőt még a többiek is mondják.

Kaliforniának egyik nagy városában vezetődik Shid-zu-ko oda, ahol olyan magasak a hegyek, hogy alig lehet a város látni. Húsz-harminc embert van egyen-egyen. Itten az országban egy levezető kis káncs kamrácskában nem volt szél hűtő sem. A pusztán állt Shid-zu-ko meg az édesatyja háza, mert Japánban, az az országban úgy sem lehetett volna földre terített gyökerek. Meg egy fillérük sem, fátal kenyertek sem. Pár rizsik sem.

Holnap már les, egy szegény ember, mert dolgozni kellett. Holnap majd eljutunk is, van Holnap is akarok dolgozni, mondta Shid-zu-ko mindennap, kor az édesatyja elment, munkát keressem.

Körülfalcolták s mint az indiánok a esztakálást, úgy ordították:

Rizskása lovag! Rizskása lovag!

Shid-zu-ko okos fiú volt, nem kiabált vissza nekik. Az édesatyjának sem gámszkodott. Tudta jól, hogy az édesatyjának fajt volt az a tudat, hogy a fiúnak milyen csudaféléséket kell elcsinálnia.

Még csak azon sem törte a fejét, hogy mivel bosszantsa vissza a fiukat.

Ehelyett meg szorgalmasabban tanult, még nagyobb igyekezettel faragta a játékszereket és még jobban ügyeskedett, hogy hamarosan eladja a kész holmikat.

Gyűjt is a pénz. Egy dollár... tíz dollár... sok dollár.

Es gyarapodott. Shid-zu-ko ereje is. A sok rizstől olyan vastaggyűrű lett, hogy megemlegette a kezét. Amellett tornászott minden reggel, korán kelt, hideg vízben mosdott. S hiába volt a kaliforniai gyerekeknek olyan édes éssük, Shid-zu-ko mégis többet tudott, mint ők.

Egy napon játékszerek nélkül ment le az utcára. S mikor a gyerekek felháborították rá, csak kiabált, akkor sikerült megvenem. Szívesen megmunkáltam mindannyiottokkal. Persze csak egymás után.

Az amerikai fiúk bántották, hogy az aprótermetű japán fiú ilyen felelen nekik közel voltak. Nagy kiáltoással követték és megkezdődött a meköcsölés. De hiába voltak az amerikai gyerekek magasabbak és nagyobbak, Shid-zu-ko egyiket a hangyák után levezette. Mikor az utolsó is két vállra fektette nyugodt hangon így szóló nekik:

Somfay Margit (?-?): „A rizskása lovag” című meséje
Tündérvásár, 1931. 7.évf. 12. sz. 4-5.

Altai Margit (1881–1972):
„A szemforgató” című
gyermekregényéhez készült illusztráció, közepén
egy japán lányka
Tündérvásár, 1932.8. évf. 6. sz. 3.

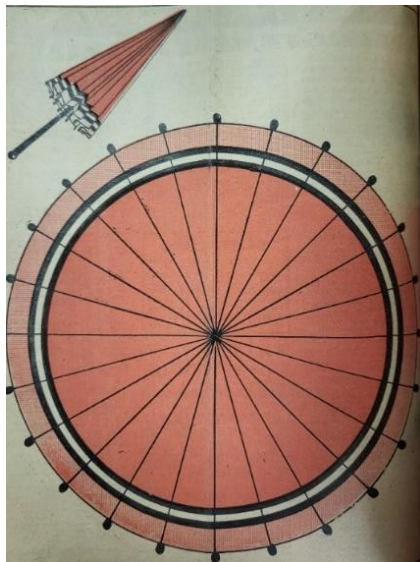
Altai Margit (1881–1972): „Csip-csip veréb” című mese

Tündérvásár, 1932.8. évf. 7. sz. 2–3.

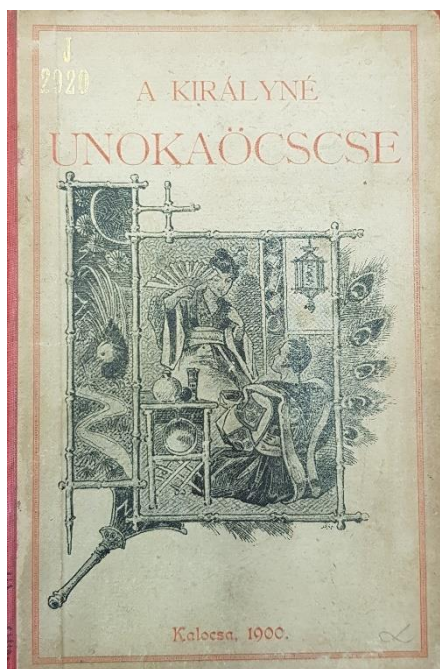
„Gyermeknap Japánban”

Tündérvásár, 1933.9. évf. 19. sz. 6.

Kivágós kép: papírerőnyő

Tündérvásár, 1933.9. évf. 44. sz.14.

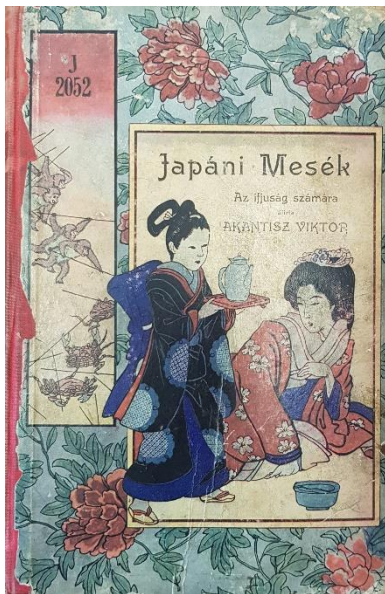
Spillmann József (1842–1905): „A királyné unokaöccse.

Történelmi elbeszélés Japánból”

ifjúsági könyv, 1900

Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest), ltsz.: AJ2914

119. a-c

Akantisz Viktor (1864–1943):
„Japáni mesék az ifjúság számára”
ifjúsági könyv, 1901
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest),
Iatsz.: AJ1755

„Alvó japáni nő”
Képes Folyóirat – A Vasárnapi Ujság
füzetekben, 1895. XVII.köt. 698.

Sas Ede (1869–1928): „*A fölkelő Nap hősei. Kalandok a japán-orosz háborúban*”
ifjúsági könyv, 1904

Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (Budapest), ltsz.: AJ471

„*Board game of funny occurrences of two boys' adventure trip in Taisho period*”
[Társasjáték két fiú kalandtúrájának mulatságos eseményeivel a Taisho időszakban],
társasjátéklap, 1921

Princeton University Library / Cotsen Childrens Library, Department of Rare Books and Special Collections

<https://catalog.princeton.edu/catalog/9951831613506421>

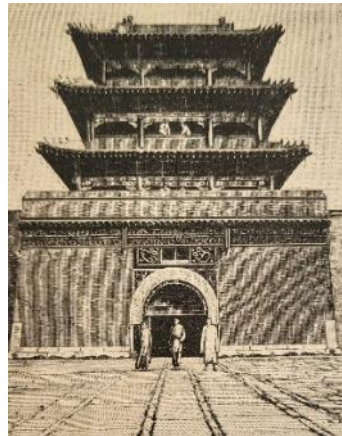
GE. vagy EG. (?): „A japán lányka képeskönyve”

japán leányfejet mintázó lapozgató képeskönyv

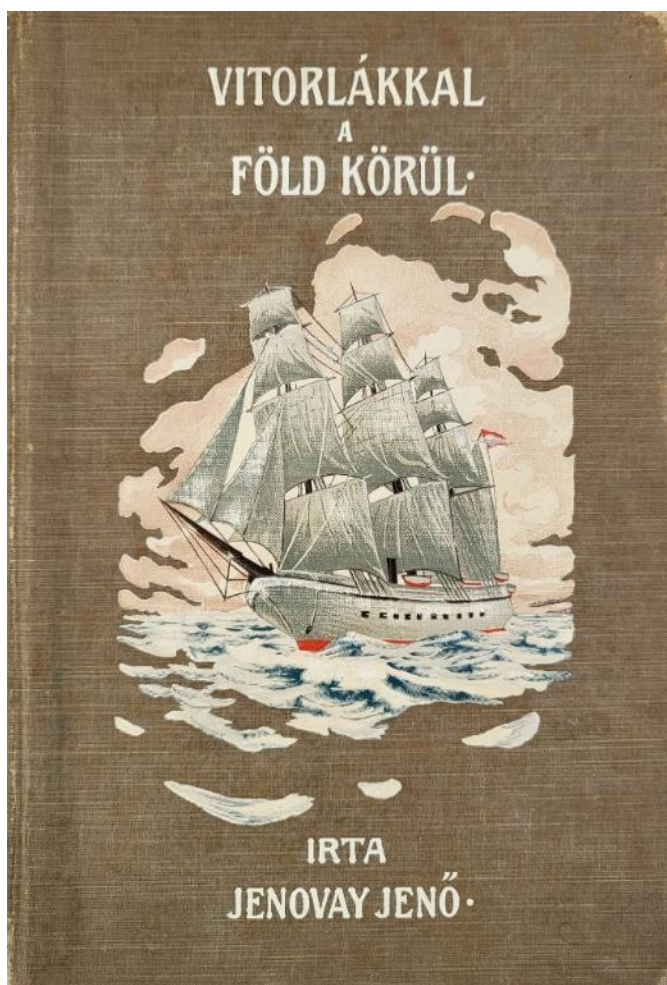
és részlete, 2 világháború között (?)

BTM Kiscelli Múzeum (Budapest),

Játékgyűjtemény, ltsz.: 90.9.1.

Barátosi Balogh Benedek (1870–1945): „Három székely diák kalandos utazása a föld körül”
ifjúsági könyv és részletei, 1906
(a szerző tulajdona)

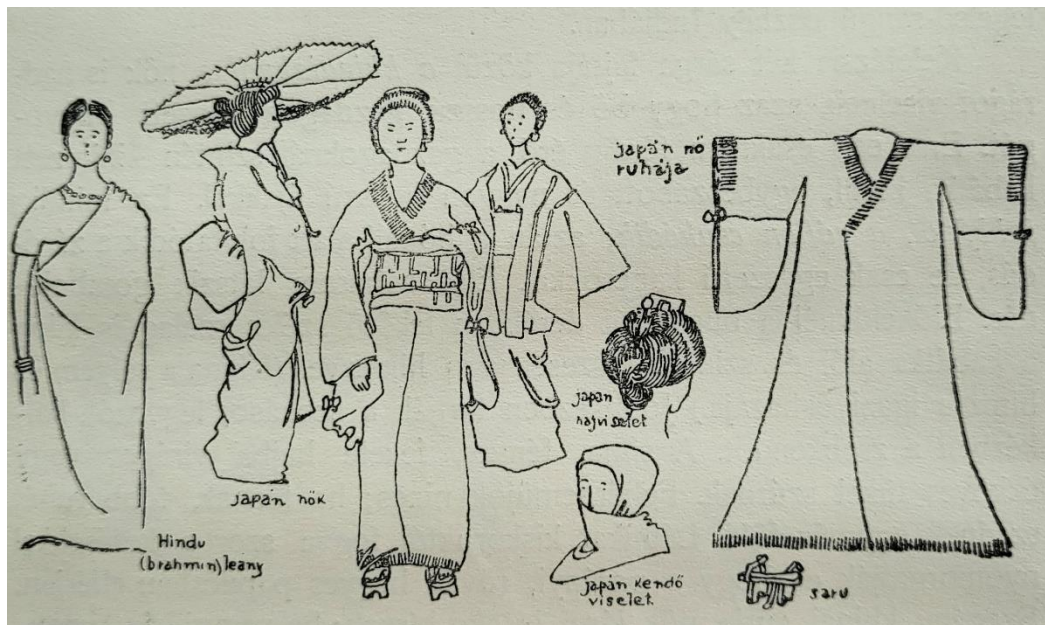
Jenovay Jenő (?-?): „Vitorlával a Föld körül.

Utirajzok az ifjúság számára”

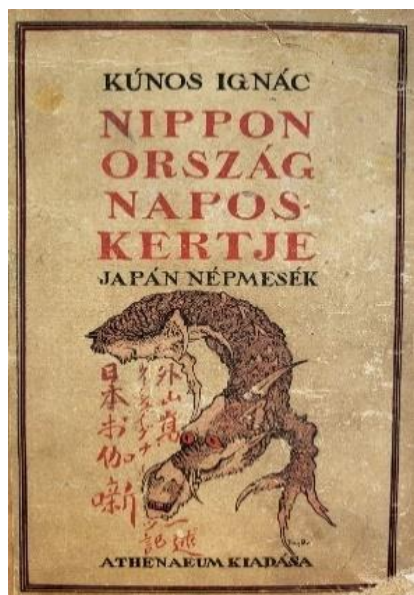
ifjúsági könyv és részletei, 1909

(a szerző tulajdona)

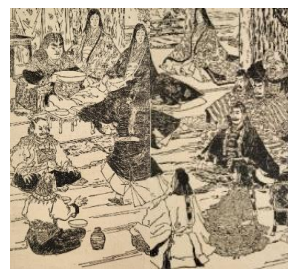
125.a,b

Kaffka Margit (1880–1918): „Kis emberek, barátcskám”
ifjúsági könyv és részlete, 1918
(a szerző tulajdona)

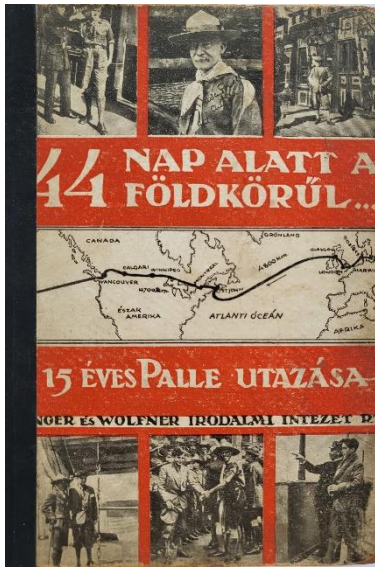

Kúnos Ignác (1862–1945):
„Nippon-ország naposkertje.
Japán népmesék”
mesegyűjtemény
és részletei, 1923
(a szerző tulajdona)

Kúnos Ignác (1862–1945): „Nipponföldi mondavilág. Monogatari”
ifjúsági könyv és részletei, é.n.
(a szerző tulajdona)

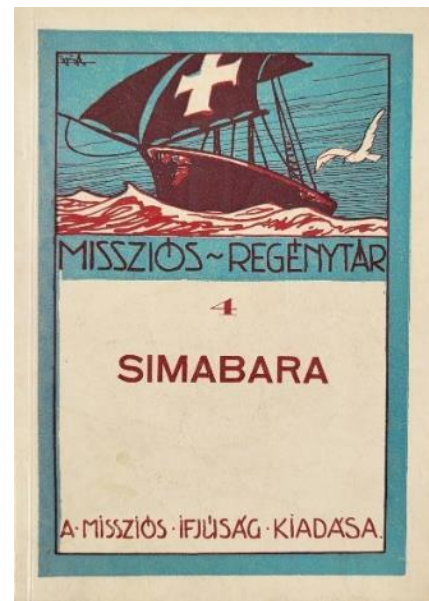
Palle Huld (1912–2010): „44 nap alatt a Föld körül”
ifjúsági könyv és részletei, 1928
(a szerző tulajdona)

129

Farkas Imre (1879–1976): „*Vissza napkeletre*”
ifjúsági regény, 1930
(a szerző tulajdona)

130

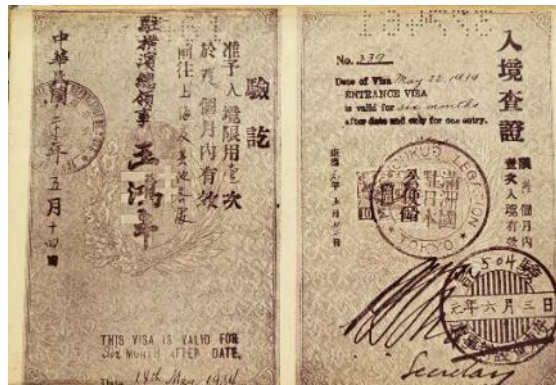
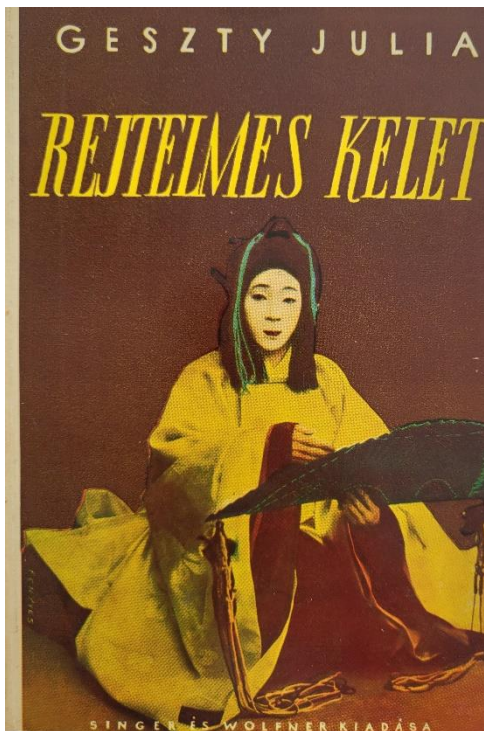

Ajtai Kálmán (1889–1968): „*Simabara. Regényes elbeszélések a Japán missziók múltjából*”
ifjúsági regény, 1935
(a szerző tulajdona)

131. a, b

Harangi László (?-?): „*Bonzó Muki kalandjai a kínai kalózok fogságában*”
mesefüzet és részlete, 1937
(a szerző tulajdona)

Geszty Júlia (1908-?): „Rejtelmes Kelet. Egy magyar lány utazása Indiában, Sziámban, Jáva szigetén, Kínában, Japánban, Koreában, Mancsukóban”

útirajz és részletei, 1937

(a szerző tulajdona)

133

Dr. Balogh Barna (1909–?) fordítása:

„*Japán mesék*”

mesegyűjtemény, 1943

Országos Pedagógiai Könyvtár

és Múzeum (Budapest)

ltsz.: AJ3703

134

Kozmata Ferenc (1846 –1902):

„*Müller Kati*”

színészportré, 1889 körül

[https://classic.europeana.eu/portal/hu/record/](https://classic.europeana.eu/portal/hu/record/15503/FS_PG218544alt.html?q=Babat%C3%BCnd%C3%A9r#dcId=1611152158056&p=1)

[15503/FS_PG218544alt.html?q=Babat%C3%](https://classic.europeana.eu/portal/hu/record/15503/FS_PG218544alt.html?q=Babat%C3%BCnd%C3%A9r#dcId=1611152158056&p=1)

[BCnd%C3%A9r#dcId=1611152158056&p=1](https://classic.europeana.eu/portal/hu/record/15503/FS_PG218544alt.html?q=Babat%C3%BCnd%C3%A9r#dcId=1611152158056&p=1)

135

„*Guanyin bódhiszattva*”

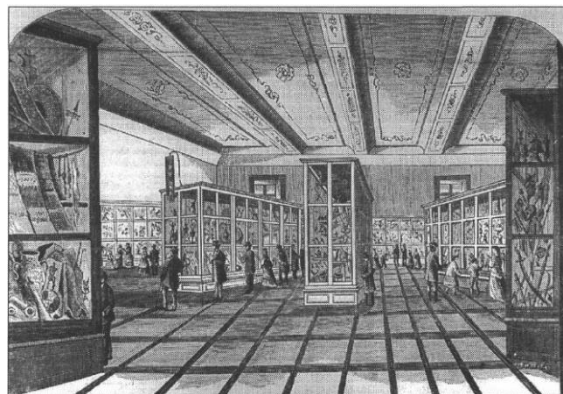
porcelán, fehér mázzal, applikált részletekkel,

18. század

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum

(Budapest), Kínai Gyűjtemény, ltsz.: 58.214

136

„*Keletázsiai néprajzi gyűjtemény a nemzeti múzeumban*”

Hazánk s a Külföld, 1871.7.évf. 25.

„Palankin babával”

fa, lakk, textil, 19. század eleje

Hopp Ferenc gyűjtése

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 2780.1-5

138. a–d

gyermek cipő

papír, selyem,
bársony, vászon
Kínai Gyűjtemény,
ltsz.: 9790.1-2

gyermek lábbeli

bőr
Indiai Gyűjtemény,
ltsz.: 2015.1045.1-2

gyermek geta

fa, festett, lakkozott
Japán Gyűjtemény,
ltsz.: 2013.69.1-2

elkötözött láb

mintája
festett gipsz
Kínai Gyűjtemény,
ltsz.: 2016.30.1

Hopp Ferenc (1833–1919) gyűjtése

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest)

*Japán kôbe baba Szablya-Frischauf Ferenc
(1876–1962) játékszergyűjteményéből
Magyar Iparművészet, 1914. 17.évf. 6.sz. 256.*

*„Részlet a keletázsiai kiállításból: japán
csecsebecsék”
Tolnai Világlapja, 1904. 4. évf. 43. sz. 1421.*

*„Japán baba, tipikus nemzeti viseletben”
Tolnai Világlapja, 1911. 11. évf. 4.sz. 205.*

142.a, b

„Japán babák”

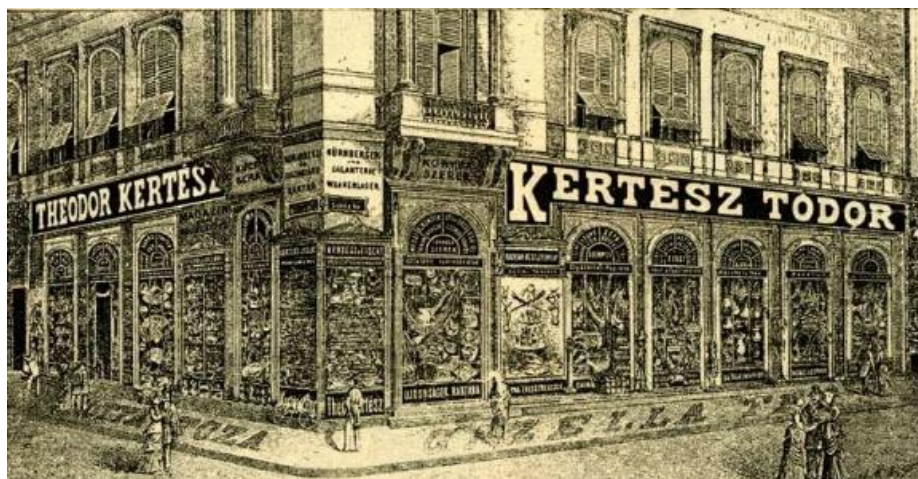
Uj Idők, 1911. 4. sz. 17. évf. 104.

„Kanno Makoto, a tokiói császári művészeti iskola tanára és családja magyar játékszerekkel”

Uj Idők, 1913. 19. évf. 24. 614.

143

Zich Ferenc (1867–1913): „Theodor Kertész Galanteriewarengeschäft”

[Kertész Tódor díszműárúüzletének portálja saroknézetben]

grafika, 1889

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény, ltsz.: bibFSZ01498235

<https://gallery.hungaricana.hu/hu/BudapestGyujtemeny/1053294/?list=eyJxdWVyeSI6ICJDSU1LRT0o>

XCJLZXJ0XHUwMGU5c3ogVFx1MDBmM2RvciBcdTAwZmN6bGV0ZVwiKSJ9

Fächer Assortiment moderner Damen-Fächer.

150. **Rosen-Fächer** in Stahl, Gebirge, Pommern, gewöhnlich sehr leicht, schwarz und in verschiedenen Muster-Fächer.

Aus Metall-Stiel, je nach Grösse: Markt. H. 1, 1.20, 1.80, 2.50, bis 4 fl.

Aus Seiden-Stiel Markt H. 2, 2.50, 3 bis 4 fl., mit Silber-Stiel 2.20, 2.50, 3.50 bis 7 fl.

Mohlfächer aus Palis, mit exquisiten Malereien, feine Gestalten u. s. w. H. 1.60, 6, 8, 10, 12, 16 bis 35 fl.

Grosze Fächer aus Plüsch, Stroh und Ambrak-Pelzen, sehr schön, 16, 35 bis 40 fl. per Stück.

Pariser Ball-Fächer mit feinem Holz, nach Empfinden, Perlmutter und vergoldeten Beschlägen, aus dem verschiedensten Stoffen, mit mit Malereien, Stickereien, Stahl- und Goldfäden u. s. w. verziert, in alle neu erfindenen Sorten von 1.50 bis 50 fl.

Netz-Fächer verschiedener Ausstattung, von 10 kr. bis 5 fl., in dem so beliebten hübschen Veilchen und Weidenkörbe 1.70 bis 3 fl.

Leichte Fächer, beliebte Wiener Specialität mit und ohne Seidenkanten, 8 bis 12 fl.

Ehrlich Schließ-Fächer, eine der elegantesten Fächer-Arten, je nach Grösse und Preis 12.50 bis 40 fl. per Stück, die auch mit Gold- oder Silber-geprägten Holzgriffen bestattet sind.

Elfenbein-Fächer mit goldenen, auch noch minder oder mehr kunstvoll geschliffenen Ausschnitten, Markt 11-18 fl., gewöhnlich 15 bis 40 fl.

Original chinesische und japanische Fächer in aufwendigsten porzellan-klaren etc. von 20 kr. bis 25 fl. per Stück.

Neue Fächer in Form von Dächern, Pavillon, Piraten etc. so des Türkel zu hängen, mit überaus schöner Mechanik 2.50 bis 8 fl.

Baumstamm-Fächer, äussere Hölzer, aus denen der Fächer auf überaus schöne Weise herausgezogen wird, 80 kr. bis 3 fl.

Taschen-Schließ-Fächer, die sich für die Tasche ganz kurz zusammen-schieben lassen, und beim Gebrauch wieder in die normale Grösse gebracht werden können, 45 kr. bis 2 fl. 50 per Stück.

Fächer-Chatelains aus Stahl, aus verarbeiteten, vergoldeten, oxydirt, emailirten Metall, gefertigte Haken mit Ketten, die an dem Gürtel befestigt, zum Aufhängen der Fächer, auch Uhren, Portemonnaies u. s. w. benutzt werden, in vielen geschmackvollen Sorten von 60 kr. bis 4 fl. Für nur mit gewöhnlich sehr modernen Gürtelbändern aus Seide versehen, von 20 kr. bis 5 fl.

246. **Laubsäge-Apparate**, mit der für die reifere Jugend als für Erwachsene so beliebten Laubsäge-Arbeit eingerichtet, fl. 4 20, 6, 7, 10 bis 15 fl.

247. **Färbige Papier-Lampions** zur Decorirung von Sälen und Gärten, namentlich bei Sommer-Festen, in grossartiger Abwechslung vorrätig von 20 kr. bis 4 fl.

Verschiedene **Wägen, Thiere, Velo-cipedisten** etc., mit Mechanik und Uhrwerk, fl. 5.60 bis 20 fl.

26a. **Chinesisches Glockenspiel** aus 8 verschieden gestimmten Glocken, auf denen man verschiedene wohltönende Melodien spielen kann, fl. 3.50.

Bausteine in den verschiedensten Sorten fl. 1 25, 1.80, 2.50, 2 75, 3.40, 4 bis 6 fl.

Werkzeugkästen verschiedener Grösse 50 kr. bis fl. 5.50.

Schmetterling-Sammlungen aus naturgetreu gemalten Schmetterlingen.

26b. **La Syrène**, neuester franz. Kreisel mit einwandem Turm.

Kínai és japán tárgyak

Kertész Tódor árjegyzéke, 1876

Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény Budapest Gyűjtemény, ltsz.: BQ 386/455

(a szerző felvétele)

„Verne's Reise um die Welt in achtzig Tagen“

[Verne utazása a Föld körül 80 nap alatt] társasjáték táblájának részlete

Karlócai Marianne (1925–2020) gyűjteményéből

(a szerző saját felvétele)

„Lépcsőjárók”

Kertész Tódor árjegyzéke, 1885

Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény,

ltsz.: BQ 386/455

(a szerző saját felvétele)

„Chinesische Treppenläufer”

[Kínai lépcsőjárók], 1840

Spielzeugsammlung,

Germanisches Nationalmuseum,

Nürnberg

(a szerző saját felvétele)

„Japán tárgyak”

Kertész Tódor árjegyzéke, 1885

Szabó Ervin Könyvtár, Budapest

Gyűjtemény, ltsz.: BQ 386/455

(a szerző saját felvétele)

„Felfújható japán papírkakas”

Magyar Iparművészet, 1904. 7. évf.3.sz.127.

Legujabb!
A kínai háború.

Érdekes társasjáték. A játéktér a kínai háboru színtereinek térképe. A kínai valamint az Egyesült Államok csapatai gyalogság, lovaság, tüzérség, a kockás táblán szakszerűen mozognak, a játékszabályokban körülírt módon, frt 1.20.

48j. Tengeri csata (kocka) játék
Érdekes társasjáték 2-12 személyre 1 tengeri játéktér, 12 hajó, 1 kocka, 6 érdeklődő és megfelelő játék bárezzakkal frt 3.75.

„A kínai háború”

Kertész Tódor 1900-as árjegyzéke
Szabó Ervin Könyvtár, Budapest
Gyűjtemény, ltsz.: BQ 386/455
(a szerző saját felvétele)

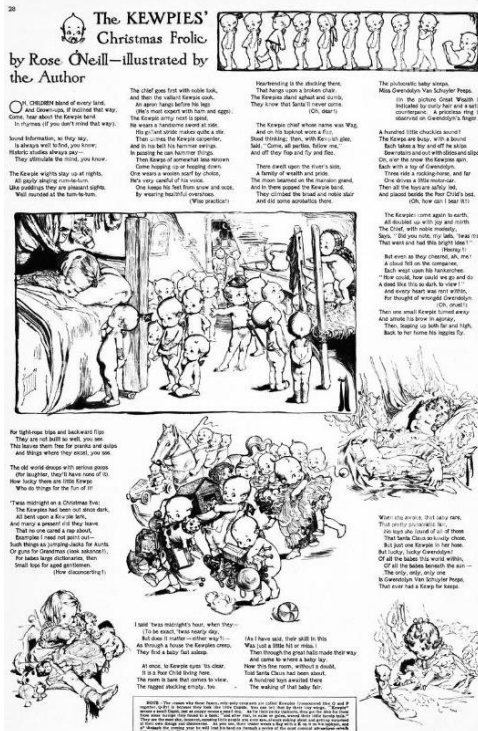

Mars lakó, (Kewpie) igen helyes, kacsintós baba celluloidból

„Mars lakó” (Kewpie) baba (balra)

Kertész Tódor 1928-as karácsonyi katalógusa,
Szabó Ervin Könyvtár, Budapest Gyűjtemény,
ltsz.: BQ 386/455

The KEWPIES'
Christmas Frolic
by Rose O'Neill—illustrated by the Author

The chief guest of the evening, the Kewpie babies, are all so merry and so bright, they know that Santa is just come. (Ch. dear)

He wears a handsome coat of red, and his cap is black with a red band. From Santa's pocket he has taken a little gift for each one. One wears a warm hat for choice, they were careful of the snow. One made his hat from wool and silk, by weaving beautiful ornaments. (The children)

Here he is in the kitchen, the Kewpie babies are all so merry and so bright, they know that Santa is just come. (Ch. dear)

The Kewpie babies are all so merry and so bright, they know that Santa is just come. (Ch. dear)

When the snow is all so merry and so bright, they know that Santa is just come. (Ch. dear)

When the snow is all so merry and so bright, they know that Santa is just come. (Ch. dear)

Rose Cecil O'Neill (1874–1944):

„The Kewpies' Christmas Frolic”

[A Kewpie-k karácsonyi multsága]

The Christmas Ladies' Home Journal, 1909. 28.

Japán kisgyerek Kewpie babával és Morinaga Milk bébiéttel

fotóképslap, postatiszta, 20. század első fele
(a szerző tulajdona)

153. a,b

„Cupidó baba”

japán babák

Liebnér Zsigmond (1848–1912) játékkereskedő
1942-es árjegyzéke és részlete

celluloid, 1940-es évek
Chandler, 1973. plate 3.

Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum
(Budapest), Kereskedelem-történeti dokumentációs
gyűjtemény, KD 72.259.1.

[https://hu.museum-](https://hu.museum-digital.org/singleimage?imageid=51969&noiiif=1)
[digital.org/singleimage?imageid=51969&noiiif=1](https://hu.museum-digital.org/singleimage?imageid=51969&noiiif=1)

154

Késmárky és Illés Árkád Bazár Játékaruháza

újsághirdetés és részlete, 1909

Tolnapi Világlapja, 1909. 9. évf. 239. Házi kincstár melléklet

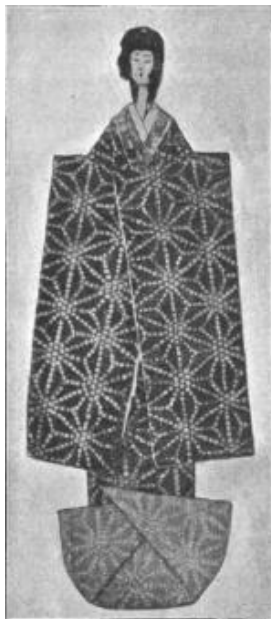
155.a, b

8. Jeddo (Tokio) Japan fővárosának csatornájánál. Ázsia. ?

„Im Fluge durch die Welt”
[Röptében a világ körül] társasjáték
és játékkártya, 1890-es évek
Jelzés: AS (Adolf Sala Luxus Papierfabrik)
(a szerző tulajdona)

156.a-c

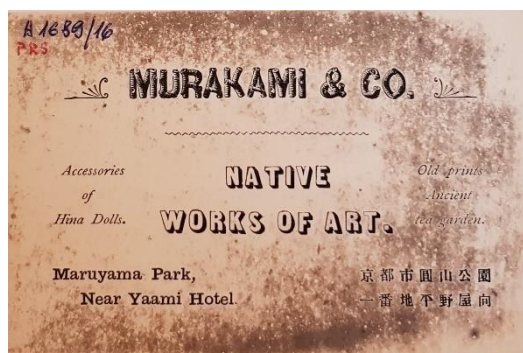
Violáné Gerde Etelka (?-?) babagyűjteményének japán babái
Néprajzi Értesítő, 1901. 2. évf. 2. sz. 17-24.

157

Hinamacuri ünnep díszpolca babákkal
Yamada, 1962.83.

158

„Murakami&Co. névjegykártya”, 1903
Hopp Ferenc hagyatékából
Hopp Ferenc Ázsiai
Művészeti Múzeum (Budapest),
Adattár, ltsz.: A1698.16

159

icsimacu baba
fa, gofun, festett, selyem, 1904
Kertész K. Róbert gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 58.9.1.1-2

160

japán gyermekjátékok
fényképfelvétel részlete, 1904
Kertész K., 1906. 185.

161

ácszerszámkészlet

fa, fém, 1904

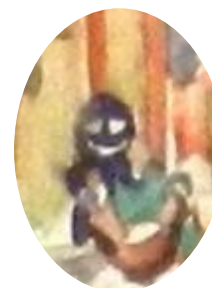
Kertész K. Róbert gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: 58.17.1-14

162

*„Undi Mariska Franz Ringer német
iparművész játékával”
fényképfelvétel, 1911
Gellér-Őriné Nagy, 1996*

163

Undi Mariska (1877–1959): *„Napfényes szobám című sorozat II. Játékgyűjtemény”*
akvarell és részletei, 1951

Gödöllői Városi Múzeum, Itsz.: 96.43.

164. a-e

*mini icsimacu
baba*

ltsz.: 1961.104

*goso típusú
baba*

ltsz.: 1961.96

*tacsibina
babapár*

ltsz.: 1961.91,
1961.99

*háromszemű
kóbe baba*

ltsz.: 1961. 93

*kimonós hölgy
baba*

ltsz.: 1961.85

Japán babák Undi Mariska (1877–1959) gyűjteményéből

Magyar Nemzeti Múzeum, Játékgyűjtemény

165

„Japán harcos-baba”

Undi, 1933. 198.

166

*„Mistinguett (1875–1956) francia
sanzonénekesnő, színésznő a babáival”
fényképfelvétel, 1900 körül*

<https://www.gettyimages.com/detail/news-photo/entertainment-music-hall-france-pic-circa-1900s-french-news-photo/79044844?adppopup=true>

167

*Gombaszögi Frida (1890–1961) babái,
„a néger, a kínai és a francia a legbékésebb
egyvetértésben élnek”
Színházi Élet, 1931. 22. sz. 38.*

168

*Bajor Gizi (1893–1951) japán babája
Országos Színháztörténeti Múzeum és
Intézet (Budapest), Emléktár,
Itsz.: 53.17.890.1*

169

*Shirley Temple japán babával
képeslap, postatiszta, 1935
(a szerző tulajdona)*

170

*Albumlap részlete, Gendzsi regényének 19.
fejezetéhez (Gomolyfelhők) tartozó jelenettel
papír, arany alapon színek, 19. század
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, Itsz.: 2943*

171

Díszfésű tacsibina babapár-motívummal

fa, lakk, 19. század II. fele

Szemere Attila gyűjteményéből

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.:3398

172

Díszfésű tacsibina babapár-motívummal

fa, lakk, jelzett, 19. század II. fele

Szemere Attila gyűjteményéből

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 4117

173

Utagawa Yoshitora (aktív 1850–1880):

„Szépség teljes díszben”

színes fametszet és részlete, 19. század

gróf Vay Péter gyűjtése

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest),

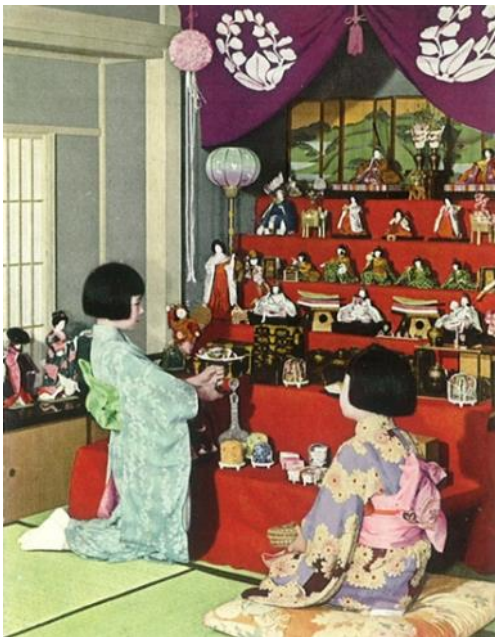
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7441

Utagawa Hiroshige (1796–1858): *Tacsibina*
színes fametszet, 19. század közepe
gróf Vay Péter gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti
Múzeum(Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: 7018

Bozóky Dezső (1871–1957): „*Hinamatsuri*”
kézzel színezett fénykép, 1900 körül
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár, Itsz.: F2004.437

„*Girl's Doll Festival*”
[Lányok Babafesztiválja]
képeslap, postatiszta, 20. század első fele
(a szerző tulajdona)

Toyohara Chikanobu (1838–1912): *Hinamacuri*
színes fametszet, 19. század vége – 20. század eleje
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: L.247.1-3

178

Hinamacuri készlet udvarhölgy babája
fa, gofun, lakk, selyem, pamutszálak,
üvegszemek, természetes szőr,
20. század eleje
Szilágyi Júlia ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: 2015.127.1

179.a, b

Császárnő baba feje
Pate, 2008.64.

Császárnő babához tartozó fej
fa, gofun, lakk, természetes szőr, üvegszemek,
20. század eleje
Szilágyi Júlia ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: 2015.130.1

Lányok napi ünnepi készlet császárnő babája
fa, gofun, selyem, természetes szőr, 1920-30 körül (?)

Vétel Váradiné Simon Zsuzsától

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 2017.180.1

Utagawa Kunisada I (1786–1865) : *Hinamacuri*

színes fametszet, 1855

gróf Vay Péter gyűjtése

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 5875, 6905, 7036

182

Hinamacuri ünnep étkeződény készlete
lakk, fa, 19. század eleje
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 50.756.1-9

183

Hinamacuri ünnep bútorkészlete
lakk, fa, textil, 19. század eleje
Xántus János gyűjteményéből
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 50.298.1-12

„*Decoration on the Boys' Festival Day*” [Díszítés a Fiúk Napjának ünnepén]
fotóképeslap, postatiszta, 20. század első fele
(a szerző tulajdona)

Bozóky Dezső (1871–1957): „*Fiúk Ünnepe. Papírpontyok a levegőben 5. hónap 5. napján*”
kézzel színezett tüveg dia, 1908
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár, ltsz.: F2004.436

Utagawa Kunisturu (?): *Kintaro*
színes fametszet, 19. század első fele
gróf Vay Péter gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7620

187

„Szamuráj páncél”

textil, papír, fém, 1930-as évek
Dr. Mezey István hagyatékából
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: 71.12.1-6.

188

„Gyermek szamurájsisak”

textil, fém, bőr 1980-as évek
Mrs. Sumiya ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti
Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, Itsz.: 82.188

189

„Szamuráj páncél (babára)”

textil, fém, lakkozott, 20. század
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
Itsz.: 2013.68

190

Fudzsi-muszume [Lilaakác leány] baba

fa, selyem, papír, természetes szőr,
20. század
Zalka Vera ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, Itsz.: 93.7.1

191

Hölgybaba

selyem, papír, természetes szőr, festett,
20. század
Zalka Vera ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 93.8.1

192.a, b

Kimonós babák

műanyag, textil, fa, lakk, fém, természetes szőr,
20. század közepe

Dr. Vinkovics Judit és Homoki Ferenc ajándékai
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
ltsz.: 2017.112.1 és 2019.2.1

193

Kimekomi baba

fa, gofun, selyem, természetes szőr,
20. század közepe
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
ltsz.: 2000.95.1

194.a, b

*Kimekomi
babatöredék*

fa, selyem, fém,
20. század eleje
Hopp Ferenc
Ázsiai Művészeti
Múzeum
(Budapest), Japán
Gyűjtemény, ltsz.:
2015.129.1

*Sirabjosi táncos
figura*

kimekomi baba,
1930 körül
<https://www.the-riaults.com/carved-wooden-kimekomi-ningyo-1930s>

195.a-c

„Daruma”

fa, vöröslakk,
19. század II. fele, jelzett
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti
Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 50.183

„Daruma-babapár”

fextil, gofun, fa, festett, szőr, 20. század
Dr. Vinkovics Judit ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 2017.113.1, 2017.114.1

196

Izumeko, bölcsős baba

szalma, fa, textildarabok, műanyag, gofun,
természetes szőr, 20. század
Dr. Vinkovics Judit ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai
Művészeti Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 2017.111.1

197

*Párnázott figurák: dōkocsi
és kísérő alakok*

papír, textildarabok, 19. század
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
ltsz.: 2017.115.1

Katsushika Hokusai (1760–1849): „Útmenti jelenet”
színes fametszet és részlete, 19. század első fele
gróf Vay Péter gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.:7261

kóbe babák
fa, faragott, festett,
1970-es évek
Daruma Magazine, 2002.
Iss.34.Vol.9.No.2.p.44.

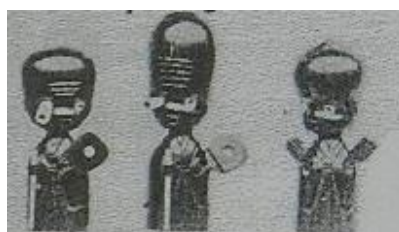
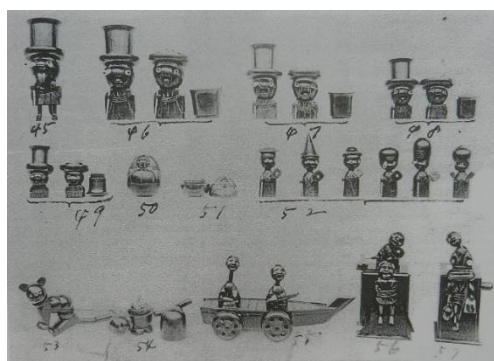
200

kóbe baba

fa, faragott, festett, 20. század
Riegler Mária ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 9633

201

Oda Tashirō (1883–1950) kóbe baba kínálata

és részlete

Daruma Magazine, 2002.

Iss.34.Vol.9.No.2.p.43.

202

„mini icsimacu baba”

fa, gofun, berakott szemek, természetes szőr,
selyem, 20. század
Szilágyi Júlia ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
ltsz.: 2015.128.1

203

különböző méretű icsimacu babák

fa, gofun, festett, berakott szemek, textil,

1910 körül

Theriault, 1993. 140. ill.246.

204

Ismeretlen fotográfus: „*Dajkálás*”
kézzel színezett fénykép, 1880 körül
Hopp Ferenc fotóalbumából
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.:82.3

205

„*Minden gyermek hátán lovagol egy gyermek*”
Bozóky, 1911. 208.

206

„*Anya gyermekével a ház udvarán*”
kézzel színezett fénykép, 1880 körül
Bozóky Dezső albumából
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár, ltsz.: A4760.7.43.

207

aneshama baba
papír, 20. század vége –21. század eleje
Cseh Éva ajándéka
Hopp Ferenc Ázsiai
Művészeti Múzeum (Budapest),
Japán Gyűjtemény, ltsz.: 2022.10.1

208

Katō Tsuneko (? -?): „Okina”
merített papír, 20. század
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény,
ltsz.: 2022.11.1

209

„Kumikó nevű illatjáték”

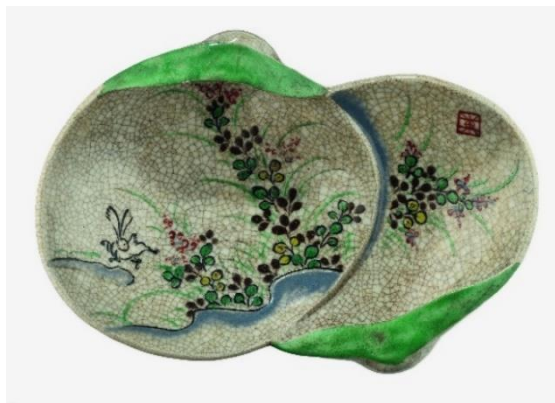
fa, papír, csont, selyem, toll, 19. század
Áttét az Iparművészeti Múzeumból
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 50.663

210

„Kagyló formájú dobozka
kai-avasze motívummal és bugaku jelenettel”
fa, lakk (maki-e), 19. század második fele
Hopp Ferenc gyűjteményéből
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 2535

211

„Kagyló formájú tál kai-avasze motívummal”
mázás kerámia, 19. század második fele,
művészpecséttel ellátva
Wartha Vince gyűjteményéből
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 51.217

212. a, b

„inró játékábrázolásokkal”

fa, lakk, 19. század első fele, jelzett

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 69.102.1-4

213

Kitagawa Utamaro I (1753/54 –1806):

„Anyá gyermekkel”

színes fametszet, 1804-6

gróf Vay Péter gyűjtése

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 6512

214

Katsukawa Shunzan (aktív 1782–1798):

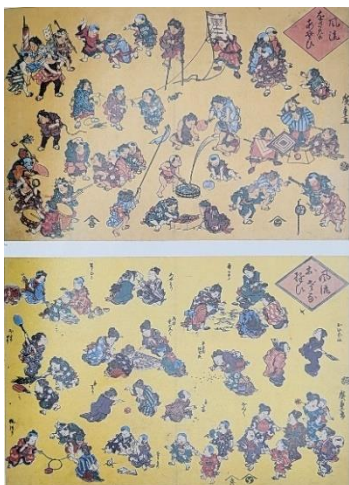
„Zenelecke a tokonoma előtt”

színes fametszet, 18. század

gróf Vay Péter gyűjtése

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7328

215. a, b

Utagawa Hiroshige (1797–1858):
„Gyermekjátékok”
színes fametszet, 1830-1844 körül
Children represented in Ukiyo-e,
1998. 51.

id. Pieter Bruegel (1525/30?–1569): „Gyermekjátékok”
(1560) Kunsthistorisches Museum, Bécs, Ausztria
[https://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_Games_\(Bruegel\)#/media/File:Pieter_Bruegel_the_Elder_-_Children%E2%80%99s_Games_-_Google_Art_Project.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_Games_(Bruegel)#/media/File:Pieter_Bruegel_the_Elder_-_Children%E2%80%99s_Games_-_Google_Art_Project.jpg)

216

Kitao Shigemasa (1739–1820):
„Jéggel játszó gyermekek”
színes fametszet, 1772–1775 körül
gróf Vay Péter gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7509

217

Kitagawa Utamaro II (1789–1830):
„Szumót játszó gyermekek”
színes fametszet, 1806–1816 körül
gróf Vay Péter gyűjtése
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 6515

218

Utagawa Kuniyoshi (1797–1861):
„Játszó gyermekek”
 színes fametszet, 1835–1848 körül
 gróf Vay Péter gyűjtése
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
 (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 6895

219

Totoya Hokkei (1780–1850):
Labda és galamsíp
 színes fametszet, 19. század
 gróf Vay Péter gyűjtése
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
 (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7384

220

Kikugawa Eizan (1787–1867):
„Jamauba Kintokival”
 színes fametszet, 19. század
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
 (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7598

221

Utagawa Yoshikazu (műk. 1850–1870):
„A külföldiek gyermekszertete”
 színes fametszet, 1860
 Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
 (Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 7485

222. a, b

„Nyitrai tülhímzésből selyemalapra
összeállított csipkeruha”

Magyar Iparművészet, 1912. 15. évf. 2. sz. 50.

„Süvegszerű kalap japán hímzéssel”

Magyar Iparművészet, 1912. 15. évf. 2. sz. 71.

223. a, b

Bozóky Dezső (1871–1957):

„Nikkói szállodában”

kézzel színezett üveg dia, 1908

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár, ltsz.: F2004.598

Bozóky Dezső (1871–1957):

„Nikkói szállodában”

kézzel színezett üveg dia, 1908

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár, ltsz.: F2004.599

224

„Japán ruhaüzlet”

Budapest, é.n.

Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari

Múzeum (Budapest),

Kereskedelemtörténeti fotótár:

<https://mkvm.hu/mdcb/?id=9585>

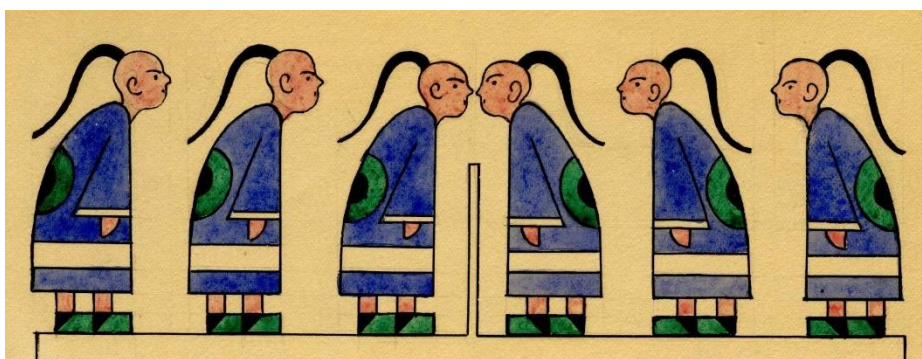
225

„Művészember otthona, tervezte Nagy Sándor,
készítette Simay Lajos”

Czakó, 1907. 22.

226

Undi Mariska (1877–1959): „Kinai jóreggelt” mesekönyv-fejléc terv, részlet
tus, akvarell, é.n.

Szórakoténusz Játékmúzeum és Műhely (Kecskemét), ltsz.: 88.182.1.

227.a–h

Majthényi Béláné Vadas Anna (1877–1929) *falikép fríze*

japán témájú festett, applikált textil narratív jelenettel, 1900-as évek eleje

[balra látható képrészletek] és annak *fotó párhuzamai* [jobbra látható képek]

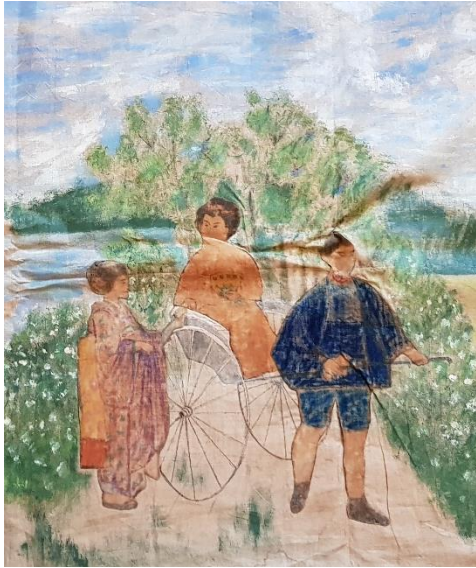
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (Budapest), Adattár, ltsz.: Ad.6487.1-10.-2021

Felice Beato (1832–1909): „*Palankin*”
fényképfelvétel, 1865 körül
Hopp Ferenc fotóalbumából,
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán Gyűjtemény, ltsz.: 82.3

Kusakabe Kimbei (1841–1934):
„*Csatorna, Jokohama*”
albumin, 1880 körül
Bennett, 2006.21.

„Dancer and Singer” [Táncos és énekes]
albumin, é.n

<http://www.baxleystamps.com/litho/meiji/1111>

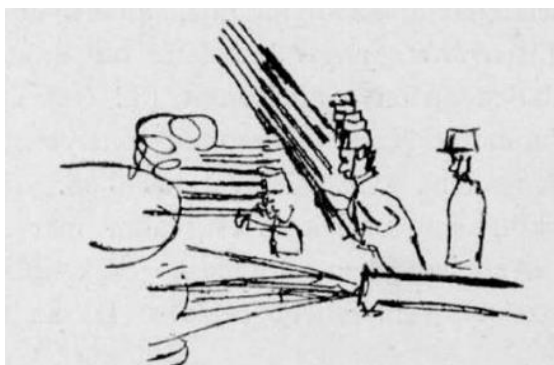
11_058-1.jpg

„Japáni virágok”

Gáspár, 1908. 34.

228. a, b

„Harcoló japánok”
tizenkét éves fiú rajza, 1905
Nagy, 1905. 34.

„Japán nő”
hétéves fiú rajza, 1905
Nagy, 1905. 44.

229.a–c

Faragó Géza (1877–1928): „A mi szövetségeseink”
(a német, a török)
Jó Pajtás, 1915.7 évf. 41. sz. 661. és 1915.7 évf. 43. sz.693.
(a szerző tulajdona)

Faragó Géza (1877–1928):
„Háborús karácsony”
Jó Pajtás, 1915.7. évf. 52.sz.
839. (a szerző tulajdona)

230. a, b

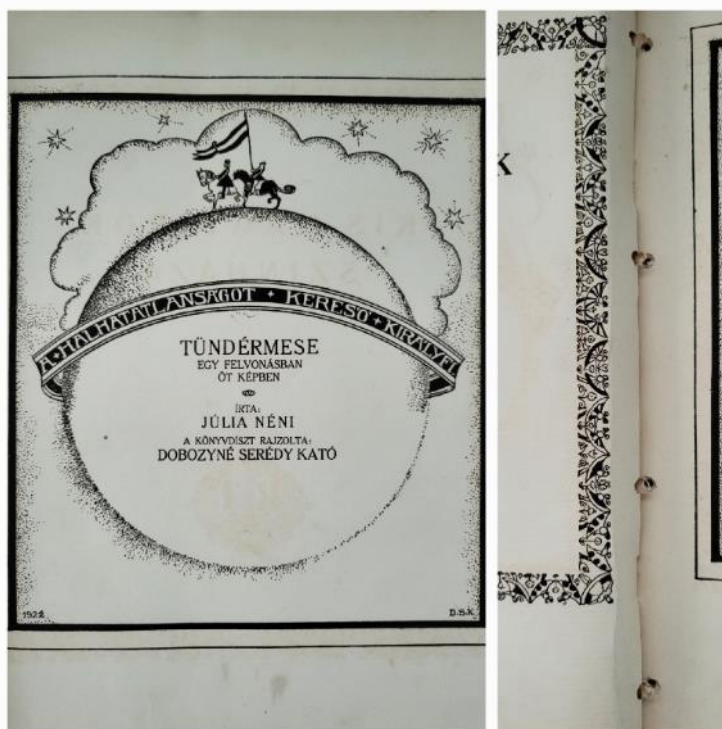
Petrich Kató (1908–1987) rajzai:

„Zászlók és fegyverek”, 1914 és „Szövetségesek, ellenségek”, 1916

magántulajdon

Petneki 2018. 45–57.

231

Dobozyné Serédi Kató (1896/97/99(?)-1975):

„Kis magyarok színháza – A halhatatlanságot kereső királyfi”

képeskönyv és füzési megoldásának részlete, 1922

(a szerző tulajdona)

232. a,b,c

Csók István (1865–1961):
„Kis Buddha szobor képe”
olajfestmény, 1914
Magyar Nemzeti Galéria,
19–21. századi Gyűjtemény,
Festészeti Osztály, ltsz.: 64.24T

„Álló gyermek, kezében lótusszal”
porcelán, festett,
18. század eleje, Kína
Csók István hagyatéka
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti
Múzeum (Budapest), Kínai
Gyűjtemény, ltsz.: 64.68

„egyetértés, harmónia két fia”
porcelán, festett,
18. század, Kína
<https://www.anticstore.art/716>
25P

233

Lombosi László Fülöp Elek (1869–1937)
[Philip Alexius De László]: „John de
Laszlo és az aranyhalas akvárium”
olajfestmény, 1918
<https://onlineonly.christies.com/s/british-european-art/philip-alexius-de-laszlo-british-1869-1937-69/110318>

234

Boemm Ritta (1868–1948):
„Japán babák karosszékben”
olajfestmény, 1920 körül
<http://www.artnet.com/artists/ritta-boemm/past-auction-results>

235

Kővér Gyula (1883–1950):
„Kislány keleti babával”
olajfestmény, 1937

<https://axioart.com/tetel/kover-gyula-1883-1950-kislany-keleti-babaval-3cb34478>

236

„Nagy Sándorné rajza”
Magyar Iparművészet, 1914. 17. évf. 6. sz. 244.

237

Kriesch Laura (1879–1966): „Ébred-e már a kis gazdánk?”
tus, akvarell, tempera, papír, kartonra ragasztva, 1910 körül
Nagy Sándor-ház, (Gödöllő), ltsz.: M. 812.

Nagy Sándor (1869–1950): „Pintyő babáit és játék állatait eteti”

tus, karton, 1906 körül

Nagy Sándor-ház, (Gödöllő), ltsz.: M. 954.

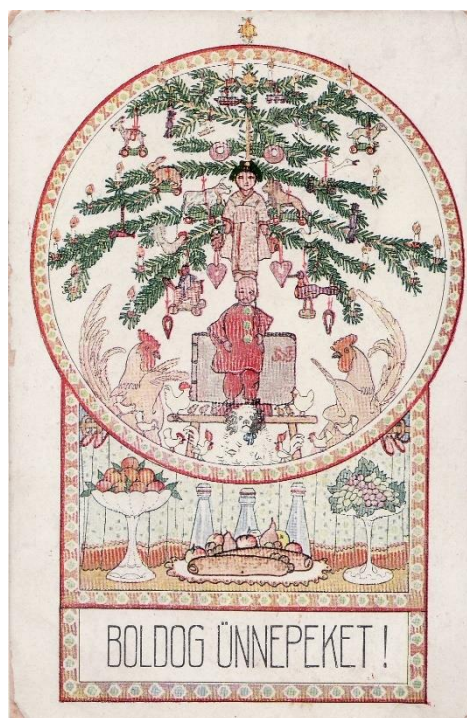

Részlet Kriesch Laura képekönyvéből, melyet unokájának Yvette-nek készített

színes fénymásolat, 1930-as évek

Nagy Sándor-ház, (Gödöllő),

(Az eredeti Cambridge-ben van). Az asztal tetején jobbszélien egy japán baba áll.

Karácsonyi képeslap japán babákkal, felirata: Nagy S.

képeslap és részlete, futott, 1924

(a szerző tulajdona)

241

Ismeretlen szerző felvétele: *Pintyő japán*

ruhában és japán babákkal
archív felvétel, 1910-es évek

Gellér, 2003. 70.

242

Ismeretlen szerző felvétele: „*Japán kislány*”

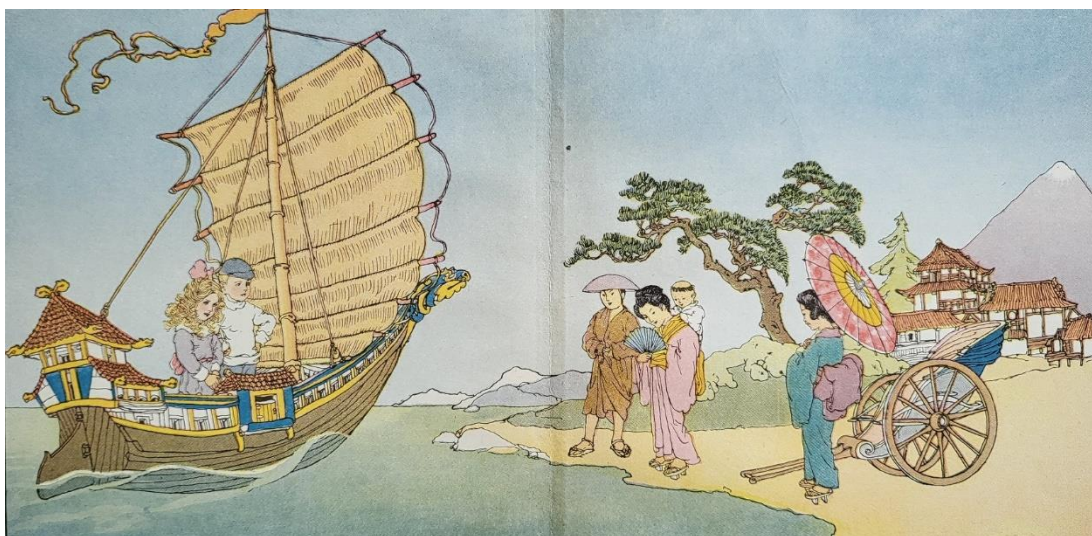
kézzel színezett üveg dia

dr. Bozóky Dezső hagyatékából, 1908
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár, ltsz.: F2004.421

243.a-d

Grace Bartruse (?-?): „*The Children in Japan*”
mesekönyv és részletei, 1915
illusztrálta Willy Pogány (1882–1955)
(a szerző tulajdona)

244. a, b

Bozóky Dezső (1871–1957):

„Gyermek sírok Dzsizókkal”

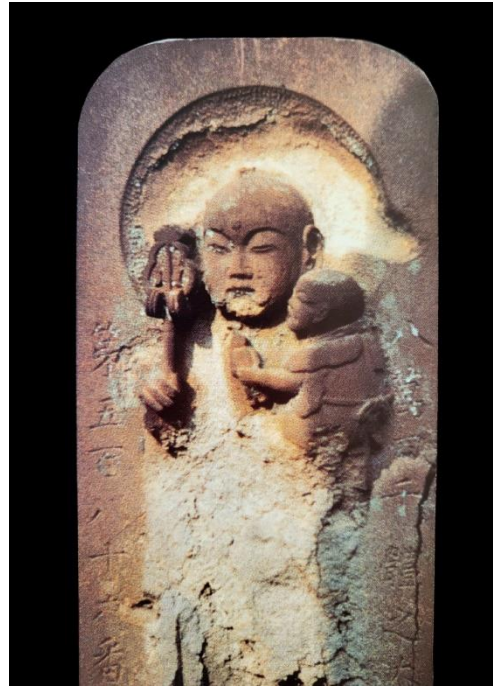
Nagaszaki, 1908–1909

kézzel színezett üveg dia dr. Bozóky

Dezső hagyatékából

Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum,

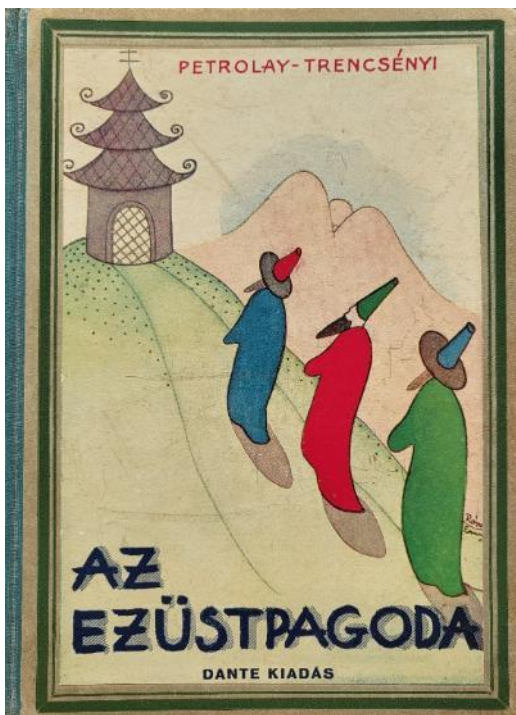
Adattár, ltsz.: F2004.483

„Dzsizó gyermekkel és játék babával”

Baten, 2000.42.

245.a, b

Róna Emy (1904–1988): „Madarak”

Művészet, 1974. 15. évf. 6. sz. 25.

Petrolay Margit (1908–1997) és

Trencsényi Imre (1908–1970): „Az ezüstpagoda”

mesekönyv, 1934

D. Róna Emy (1904–1988) rajzaival

(a szerző tulajdona)

„Dietrich és Gottschlig R.T.teásdobozai”

Budapesti Nemzetközi Vásár, 1925

Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum (Budapest),

Kereskedelemtörténeti fotótár:

<https://mkvm.hu/mdcb/?id=31501>

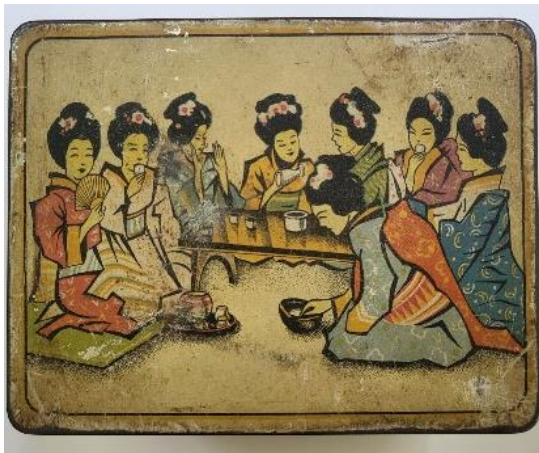
„Dietrich és Gottschlig Rt, Tea Bolt
reklámfotója”, 1919

Magyar Kereskedelmi és
Vendéglátóipari Múzeum (Budapest),

Kereskedelemtörténeti fotótár:

<https://mkvm.hu/mdcb/?id=33988>

248.a-d

*Fratelli Deisinger gyarmatárkereskedő cég
teakínálatában szereplő japán zöldteák
bádogdobozának díszítményei
1920-as évek
(a szerző tulajdona)*

*„Gésák ebédje a teaházban”
kézzel színezett üveg dia
dr. Bozóky Dezső hagyatékából, 1908
Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár,
Iatsz.: F2004.427*

„Reklámlegyző japán gésákkal”
Weisz áruház, Budapest, 1900
Magyar Kereskedelmi
és Vendéglátóipari
Múzeum (Budapest),
Kereskedelem-történeti fotótár:

<https://mkvm.hu/mdcb/?id=21979>

„Fésülködés”
archív felvétel
Hopp Ferenc
fotóalbumából, 1882
Hopp Ferenc Ázsiai
Művészeti Múzeum
(Budapest), Japán
Gyűjtemény, ltsz. 82.3

„Japán nők frizurájának
elkészítése”

kézzel színezett üveg dia
dr. Bozóky Dezső
hagyatékából, 1908
Hopp Ferenc Ázsiai
Művészeti Múzeum
(Budapest), Adattár
ltsz.: F2004.403

„Preszter Béla kereskedő számológédulája
egy japán nő ábrázolásával”

Budapest, 1920-as évek

Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum (Budapest),
Kereskedelem-történeti dokumentációs gyűjtemény:

<https://mkvm.hu/mdcb/?id=44104>

